

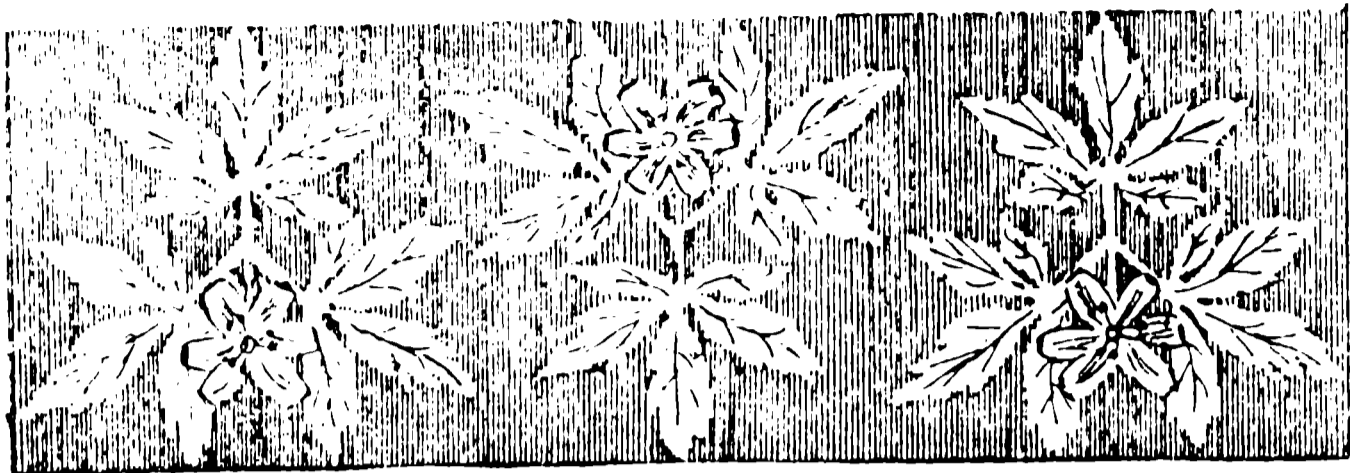
**Славні Пророцтва
арабської цариці
МИХАЛЬДИ
котру звано також Сабою.**

— З М І С Т : —

1. Про Сибіллї.
2. Про Сибіллю Михальду.
3. Про царя Соломона.
4. Тринайцять про-
роцтв Михальди.
5. Пророцтво Вернигори.
6. Інші пророцтва і перекази.

Друге поправлене і побільшене виданє.
переклав Любомир Гарунович.
в Перемишли.

КІЛЬКА СЛІВ ПРО СИБІЛІ.

Поважані Читачі! Прогляньте ся скілько то лиха та горя розповсюдилось по сьвітї! Се хиба не з иньшої причини як в наслідок гріхів. Гріхів тих ніякий чоловік не з'уміє почислити, бо се море... ще раз море... гріхів. Ліниство, крадіж, розпуста і піяньство, се гріхи на дневнім порядку, а за ними много иньших найріжнороднійших поповнюваних при всякій нагоді. Звісно кождому, що хто попаде в тяжкий гріх, не має супокійної совісти: вона его гризе а страх перед карою Божою огортав его серце... Що так є, сего ніхто не заперечить! Господь Бог карає людей за гріхи не тільки на другім але також і на тім сьвітї, се значить ще за життя. На се можна навести багато менше або більше важних примірів. Очевидно що нема чоловіка, котрий в житю не зблудив... але всеж таки є також такі, що не грішать так тяжко. Старинним людям, що жили ще перед приходом Ісуса Христа на сьвітї, нема що дивуватись, бо они, ще нерозуміли добре, що є гріх: вони часто те, що нині є для нас гріхом, уважали за добре діло. Але коли Ісус Христос навчив нас розріжнювати добре від злого, то ми повинні не ображати Бога гріхами, бо за се стріне нас ненадійно кара.

Ми знаємо з історії народів, себто з подій цілого світа, що Господь Бог карає за гріхи не тільки людей поодинокі, але також цілі народи разом з їх князями та царямм. Найліпши приміри подає нам історія жидівска, передівсім Біблія, де упоминали підупавший нарід Ізраїля до поправи та послуху законам, які Господь дав через Мойсея народови жидівському на горі Синай.

Таких людей подібних пророкам ізраїльским мали також і поганьскі народи, котрі про правдивого Бога або зовсім нічо не знали або дуже мало знали і то хиба від самих жидів, які до поган відносились в загалі ворожо. Але милосердний Господь не забув на поган¹⁾, бо знав, що они колись приймуть Христа і Єго науку. Господь Бог не міг дивитись на їх темноту, як ті погани несвідомо кланяють ся і складають офіри ріжним дивоцлядним видуманим божищам, зробленим з каменя або дерева: Господь Бог не міг дивити ся на те, щоби ті люди кланялись і складали офіри зьвірятам, котрі Він сам для людей сотворив, щоби над ними панували. Тому Господь послав їм людей мудрійших а навіть таких, котрі також уміли предсказувати будучність, але не дав їм ласки такої, щоби ани уміли так докладно предсказати будучність, як то предсказували єї про роки жидівскі. Ми знаємо, що деякі мудрці докола котрих горнулись молоді люди, догадувались що нема божищ (поганьских) але є тільки один правдивий Бог, котрий володіє над цілом світом і Він оден є Паном неба і землі. Імена тих учених повинен кождий собі зятимити: з Греків найславнійші були: Сольон, Сократ, котрий за правду був засуджений

1). Русини були також поганями і доперва за великого князя Володимира прийняли віру Христову.

на отроєне, потім є Плятон, Арістотель та иньші: з Римлян був Сенека. Скільки було пророків поганьських про се не знаємо але висше згаданих мудрців не треба зачисляти до пророків. За те знаємо більше про дівиці пророкині або як їх старинні люди називали Сибіллями. Отже Сибілли є то саме що пророкині, котрі мали дар предсказувати будучність, а книжки в яких они записували пророцтва називано книгами сибіллійськими. Всі Сибілли жили ще перед Народженєм Христа і провадили жите в найбільшій чистоті і в стані вільнім. Занимали ся справами висшими, служили правдивому Богу хотяй мало про Него знали і за те одержали від Него ласку прокувати або предсказувати будучність, а декотрі з них предсказали невизначно прихід Спасителя світа. Їх пророцтва суть тому невизначні, бо они неначе через сон прочували прихід Христа. Мимо того їх пророцтва мають для нас значіне, бо они також потверджують почасті пророцтва, які сповнились.

Сьв. Петро Канізий так пише про Сибілли: “Їх пророцтва мали без сумніву велике значіне у похан, але тепер, коли сповнили ся обітниці Божі і зісланю Спасителя роду людского, заслугують на тим більшу віру, бо потверджують слова св. Письма. Тому не суть се байки, але старинні віродостойні пророцтва, які тепер суть добрим оружиєм против тих, котрі не узнають пророцтва, що містять ся в св. Письмі“. Навіть св. Августин уживав пророцтв сибіллійськх, коли навертав поган на вору Христову. А св. Отці Церкви з пошаною згадують в своїх письмах про Сибілли.

Найславнійші Сибілли, котрі предсказували будучність, слідуєчи:

Перша Сибілля була цариця Михальда з міста Саба (в Арабії), котру називали також Сабою. Місто Сабу заснували Араби (Етіопи первісні мурини сеї країни) ще перед двома тисячами літ перед Христом. Місто се в ще до нині і називаєсь подібно Саббеа в провінції Геджас.) Цариця того краю вибрала ся в подорож до Соломона, що панував в Єрусалимі. Она предказала Соломонови багато цікавих річий.

Друга Сибілля була Лібіція, котра пророкувала так: “Прийде день, в котрім роз’яснить цар темряву: розв’яже узол синагоги, а люди побачуть его між живими, бо буде Его виховувати сьвята Дівиця, цариця народів. Він буде милосерний для народів.”

Трета була Перзіка, котра таке пророкувала:— “Се звір 2) буде подоптаний: народить ся Дівиця а лоно Єї буде для народів спасенєм, а стопи Єї принесуть людям користь.”

Четверта Дельфіка, що жила ще перед війною троянською (около 1.200 літ перед Христом), так сказала: “Зі сьвятої Дівиці народить ся з волі Бога Пророк.”

Пята: Велледа, пророкиня з Галії (нинішньої Франції) жила за цісаря римского Веспазіяна.

Шеста Ерітрея, що уродилась в Вавилонії, 3) сказала такі віщі слова: “Коли люди будуть дуже грішні, прийде Син Божій, котрий прийме природне людске тіло, убогим уродить ся, а через свою смерть відчинить людям небо.”

1). В деяких книгах писано, що се була цариця африканська--але се зовсім не правда.

2). значить диявол.

3). столиця Халдеї заложена около 4.000 перед Христом.

Сема Самія, названа так від острова Самос¹⁾ на котрім пробувала. Вона говорить о Мессії: “Се прийде Мессія, який народить ся в стайни: звірі будуть Єму кланяти ся і говорити: Хваліт свого Мессію!”

Осьма Сибілля Вумеа про котру згадуєсь в записках поганьських сьвященників. Вона мала походити з міста Куме в Італії (недалеко Риму), яке заснували єго ту пришелці Греки.

Вона прийшла до римського короля Тарквінія Гордого, котрий панував около 540 року перед Христом. Була се дуже стара невіста і мала девять книжок, котрі хотіла продати королеви за якусь суму грошей. Сибілля сказала єму що ті книжки містять в собі мудрі ради та пророцтва про будучі події. Коли король не хотів купити, невіста спалила три книжки, а зостанними шістьома прийшла знов до короля, щоби їх купив і зажадала таку саму ціну що за девять. Коли король знова ніе хотів купити, спалила ще три книжки а за решту хотіла тільки, скільки цінила за девять. В кінци купив король ті три останні книжки, в яких містилось пророцтво про Рим і ціла єго будучність. В важних хвилях засягали Римляни ради з тих книжок.

Девята Сибілля Гелеспонтіка так предсказувала о Ісусі Христі: “З неба гляне Господь ласкавим оком на людий і пішле їм Сина, котрий народить ся з Пречистої Діви.”

Десята Сибілля Фригія предсказала, що з Олім-

1) остров на мори егейскім, належить до Турції.

пу¹⁾ зійде Чоловік, котрий своєю смертю відкупить рід людський.

Одинайцята Сибілля пророкувала о страшнім суді — але її слів не записано.

Коли раз цісар римський іменем Сезар Август²⁾ говорив з нею, вона сказала єму зміст слів чи віршів які опісля написав св. Августин³⁾. Коли скінчила свою бесіду мало відчинитись небо а Август побачив на вівтарі Пречисту Дівицю, що держала на руках свого Сина. Цісар наляканий таким явищем упав на землю і від тоді не казав своїм лизунам називати себе богом. На сім місци на памятку стоїть там в Римі церков.

Крім сих Сибіль заслугують на увагу ще дві, а іменно:

Дванайцята: Сибілля Хіміка, або Кіміка.

Тринайцята Агріппіма. Обі останні мешкали в Італії і предказували більше невиразно народжене Спасителя: “Невидиме Сонце загостить до нас, Єго лучі правди засняють усюди, мов дерево запусить корінь і розростеть широко по сьвітї. З лона матери народить ся чоловік і яко Бог, а говорити буде мов який небудь хто з грішних. Неодин поганин буде бачити Єго і Єго чуда.”

В італійскім місті Льоретто є мала хата, в котрій находилась чудотворна статуа Пречистої Діви Марії. Біля тої хати є дуже гарна церква в котрій находить ся статуї дванайцять Сибіль. Опісля ста-

1) Олімп се найвисша гора в Греції, де після вірування Греків мали там мешкати їх боги. Тут треба розиміти, що з найвисшого місця вийде Бог яко чоловік.

2) Панує від 31 року перед Христом до 14 р. по Христї.

3) Отець церкви лат. і єпископ з Гішио (Афріка), жив від 354—430.

тую Богородиці перенесено також до тої церковці а довкола ні суть розміщені Сибілли з написами і пророцтвами, які відносять до Спасителя і Пречистої Діви Марії.

Випикуємо ту кілька пророцтв, що находять ся в церкві льоретанській.

Сибілля лїбійска так пророкувала: “Приїде день в котрім князь вішности освітить землю. Він всіх справедливо осудить. Святий цар, котрий є вічний буде спочивати в лонї Цариці сьвіта’.

Пророцтво Сибілли Ерітреї звучить так: “Бачу Сина Божого, що сходить з небес. Пречиста Діва з гебрайского роду видасть Єго на сьвіт. Мати Єго буде Дівця”.

А Сибілля Кумея сказала отсі віщі слова: “Син Божій вибере собі Пречисту Діву за матір”.

Се є найбільша почесть для Сибілл, що їх пророцтва суть виписані в церкві коло того дому, в котрім мешкала Пречиста Діва Марія.

Ті відомости о Сибіллях суть цілком віродостойні, бо походять з книжок, потверджених через духовну власть.

Одна Сибілли незнана по імени предказала виразнійше чим всі иньші Сибілли Народжене Спасителя навіть з близшими поясненнями. Она каже так: “Одна невіста з покоління жидівского, іменем Марія, яка має мужа Йосифа, породить з Духа сьвятого дитя, котрому дасть імя Ісус, а Она остане Дівцею по народженю сего дитяти як була перед Єго народженем. Дитя се буде правдивим Богом і правдивим чоловіком і Оно помирить царство земне з Царством небесним, котре є вічне. Приїде час, коли дасть ся чути з небес голос: “Се є Син мій возлюблений, того слухайте”. “За Него умерші встануть з гробу, глухі

учують, сліпі прозрять, німі промовлять. Тисячі народа наситить п'ятьма хлібами і двома рибами, вітри успокоїть одним словом бурливе море усмирить. Пророцтво ті Сибілли находилось разом з пророцтвами иньших Сибілл в Римі на Капітолю. Про відчину або місце пробування тої Сибілли ніхто не знає. Легко мож пізнати що она говорила своє пророцтво з ласки св. Духа бо в сїм пророцтві находимо майже цілий а короткий зміст св. Євангелія.

Сибілли не жили в однім часі ані в одній і тій самій державі, але по ріжних краях і за ріжних володарів, се можемо пізнати з їх імен, котрі суть разом іменами тих міст, з яких они походили. Треба вірити, що через віру в Спасителя суть в небі, тому що заховали чистоту дівиці, убожество і строгу покуту. Розумію, що мусіли вірити в Того, про котрого голосили пророчими устами.

Ту треба застановитись над двома гадками чи Христос хотів мати проповідників о своїм народженю у всіх народів і з обох пол, се в Пророків і Сибілли дівиці, щоб дати знати, що бажає всіх спасти і всім дати вічне жите? Друга гадка є така: Чому жиди не мали ніякої пророкині, котрі голосилиб так ясно про прихід Мессії як їх пророки? На се є відповідь, що если жиди не вірили своїм старцям праведним ізза своєї закаменілости, то як булиб они увірили словом невіст, котрі звичайно бавились пльотками та небелцями.

Коли в місті Царгороді копали якусь яму за цїсаря Константина найшли в гробі якогось помершого золоту таблицю з написею: "Христос народить ся з Пр. Діви Марії і вірю в Него: за Константина і Єлени. "О сонце! знова мене побачиш!"

Крім тих дівиць були ще між поганами мужі, які пророчим духом предказували Народжене Христа, одного в трьох особах.

З них найславніші були: Меркурій, Трисмегіст і Гідаспіс. На них покликував ся св. Павло, коли один правдивий Бог на небі і на землі.

Климентій Александрийський¹⁾ пише в 6 книзі, що знає від людей, котрі памятають проповіді св. Апостола Павла, де часто покликував ся на книги Сибілл: “Возьміть грецькі книги, пізнайте Сибілли, котрі також знають одного Бога. Прочитайте собі Гідаспа а найдете пророцтво про Сина Божого і Его учениках, котрі ізза Него мають понести смерть”.

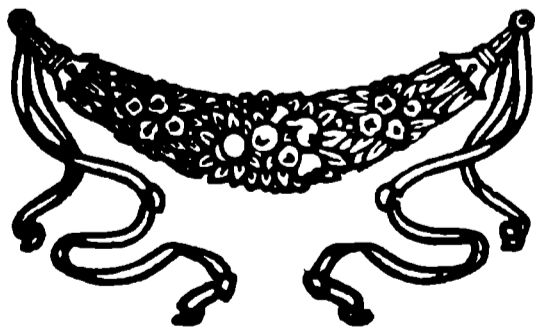
Також перед тим Апостоли а по їх смерті ученики навертаючи поган до правдивої віри, відсилали тих, котрі уперто не хотіли увірити в одного правдивого Бога, з книг Сибіллійских. Навіть дійшло до того, що по якимсь часі, коли Апостоли і їх ученики робили чуда, погани дивуючись, самі називали Христян Сибіллями. Про се писав Орігінес в своїх записах. Римскі цісар боячись тих письм сибіллійских а найбільше пророцтва Гідапса, казали ті письма палити. Найбільше таких цінних пророцтв загинуло за цісаря римского Деоклеціяна. Се був найбільший скарб міста Риму, який переховувано на горі Капітоліум.

Сам Тарквіній Гордий, один з основателів римської держави, казав много пророцтв зібрати і сховати на тій горі, де они оставали старанно переховані в скрини одної сьвятині аж до часів Деоклеціяна. Вправді нераз полумя огорнуло місто Рим і згоріло

1) Св. Климентій Александрийський, отець церкви грецької жив в другім віці по Христі.

чимало пророцтв, але все таки цісарі дбали про се, щоби постаратись о відпис тих пророцтв. А відписи мали знатні Римляни або иньші чужі народи. Сам Август вислав послів в сьвіт, щоби збирали відписи. Тоді привезено до Риму яких тисач віршів. Про се згадує римський письменник Тацит, описля велів цісар своїм поганьским сьвященикам переглянути ті пророцтва, чи не містять они якого фалшу або помилок і зложити в двох золотом кованих скринях. Ті скрині завезено до сьвятині поганьского божища Аполльона а иньші книги грецких і римских віщунів спалено. Про се згадує також Светоній.

Сей Светоній пише, що цісар Август почитав най більше божища поганьского Аполльона і вибудував в єго честь сьвятиню біля своєї величавої палати. Коли по кількох літах свого панованя цісар питав ся через одного поганьского сьвященика того божка про будучність. Божище мало сказати через того жерця такі слова: Дитя жидівске, котре панує над цілим сьвітом земним і небесним вслить мені віддалитись від вівтаря, який ти мені вибудував і вернутись у пекло“. Очевидно що се є такий переказ. Потім цісар не питав ніколи того божища про будучність.

ПРИЇЗД ЦАРИЦІ МИХАЛЬДИ ДО СОЛОМОНА.

Цариця Михальда котру зовуть також Сабою, панувала на тисяч літ перед народженем Христа в місті Саби, положенім в полуднево східній країні нинішньої Арабії. Задля своєї второпности та мудрости розширила она своє панованє в короткім часі на сусідні і сумежні краї, які тоді належали до найбогатших країв сьвіта. Треба знати, що місто Саба засновали предки Арабів і воно нині зовесь Шеба-Мареб, а країну, в котрій воно лежить називають нині Араби, Емен¹).

Не можемо подати докладно літ панованя тої цариці, хиба тільки в приближеню, бо знаємо, що вона приїздила до царя єрусалимского Соломона — отже скажемо, що менше більше жила вона в тім часі, що і Соломон ²).

До тої цариці Михальди доходили часто вісти про мудрого і справедливого царя Соломона, що якраз в тім часі панував в Єрусалимі. Тому і вона рішилась піти до Єрусалиму, щоб послухати єго мудрищів та добрих рад, по які заходили до него часто навіть чужинці. До такої далекої подорожі треба було приготовитись добре, бо від міста Саба до Єрусалиму, котре від него віддалене на 500 миль, супроти браку доріг та иньших перешкод, годі було тоді так легко як нині дістатись. Цариця приготвлялась до тої подорожи як слід, взяла зі собою

1) Було там ще иньше в старині місто Саба заложене Етіонами. Воно не в провінції Емен, але Геджас і Араби нині зовуть єго Саббеа.

2) Соломон син Давида і Бетсавеї яко цар ізраїльський панує від р. 1016 до р. 976 перед Христом (літа перед Христом числять ся взад).

численну дружину жовнірів, дворян і невільників та величезні скарби в золоті, сріблі та дорогоцінних каменях. З тими скарбами¹⁾ пустилась в дорогу в здовж побережа Червоного Моря на захід до Єрусалиму. Подорож тревала около три місяці. А се тому, що Арабія²⁾ се край подекуди скалистий, а до того яко край полудневий, панує там більшу часть року незносіма спека і горячі вітри або з полудня або з арабської пустині.

Коли цариця Михальда наближалась до Єрусалиму, зисіла зі свого золотом прикрашеного воза о двох колесах і пішла босо до потока Кедрон недалеко гори так званої “Оливна”³⁾. Станула над берегом потока та задумалась. На березі лежало дерево, що служило за кладку, щоб перейти на другий беріг, Цариця поклонилаь єму, поцілувала дерево і не пішла по нім на другій беріг, лише в брід. Своій дружині казала задержатись там, де висіла з воза. Станувши на дригім боці потока, упала на землю, лежала довший час хрестом і молилась горячо.— Опісля встала і заливаючись ревними сльозами промовила: Здоровлю тебе Єрусалиме, бо станеш колись місцем сьвятим. Опісля пішла дальше через браму міста Єрусалим до палати Соломона. Соломон прийняв царицю величаво і гостинно, розмавляв з нею довго про ріжні справи, давав їй богати наук і мудрих рад і вона не могла надивуватись его мудрости. Найбільше давав він єї ради, як має судити своїх підданих, бо треба знати, що Соломон був най

1) Переказ подає на кількадесять копиць золота, крім великої скількості дорогих каменів.

2) Арабія, край замешкалий Арабами лежить на всхід від Єрусалиму.

3) правдоподібно на тій горі росла велика скількість оливного дерева.

ліпший судия. Цариця пізнавши єго мудрість, так до него промовила: “Царю ізраельського народу! Ні-який могучий володар тебе не переможе, бо ти і твій нарід вірять в правдивого Бога, і Він виніс тебе на сей престол!”

Відтак поклонилаь єму і просила прийняти скарби, які яму в дарі превезла. Слуги отворили скрині зі скарбами. Переказ каже, що мало бути там кількадесять копиць щирого золота і срібла, крім того иньших дорогих каменів, між ними перли, та много рідкого зіля, ростин а між ними бальсам і кадило.

Цар Соломон рівнож обдарував щедро царицю Михальду своїми скарбами.

Цариця Михальда або як єї називав Соломон, Саба, пачитала Бога і молилась до Него щиро мимо того, що була поганкою з роду. За те Бог дав їй ласку предсказувати будучність.

Переказ про царицю Михальду і єї стрічу зі Соломоном живе до нині між арабським народом.

По ній лишилось нам трохи пророцтв, які відносять ся до часів, коли мав прийти Мессія, а також і маємо деякі пророцтва про події у цілім сьвіті. Старинні люди зібрали ті пророцтва і поділили їх на тринадцять пророцтв.

Перше пророцтво.

Цариця Михальда або як єї називають Саба, тому що походила з міста Саба в полуднево-всхідній Арабії, розмовляла через кілька днів зі Соломоном про різні справи, які дотичили лише єї держави, підданих та про єї родину, з якої вона походила. Серед тої розмови цар Соломон пізнав що у неї є не аби яка мудрість і що жите своє провадить вона

чесно та невибігливо. Пізнав також що Михальда посідає не правду дар предсказувати будучність, тому просив її, щоби предсказала єму будучність народу ізраельського.

На те Сибілля Михальда сказала: “Царю! Ти є славний а не меньше слвне імя твого народу, знай добре, що за твоїх наслідників твоє царство розпадеться. Буде се кара за те, що люди твої не будуть пам'ятати на заповіди, які Бог передав Мойсеєви. На твої землі наїде цар, знищить храм Божий а люде забере в неволю”. На сї слова Сибілли Соломон налякав ся. Не сподівав ся Соломон такого пророцтва почути від неї, бо думав, що єго царство є так сильне, що ніхто єго не знищить. Сибілля розкала єму як буде той ворог господарувати в Єрусалимі, як забравши Ізраїльтян до неволі, забере зі собою до свого міста, де тяжко буде працювати. Дальше, Сибілля каже так: “Твій нарід покає ся і верне з неволі, але верне до давної незгоди. і до давних гріхів”. По сих словах чоло Соломона розяснилось але гадка про неволю не давала єму супокою. Опісля мовчав довго пригноблений так сумним пророцтвом. Видячи се Михальда, потішала Соломона і радила єму, щоби задалегіть старав ся помирити нарід з Богом. Опісля Соломон встав, наближив ся до свого гостя і спитав: “Царице, чи тоді буде може страшний суд?” — “Ні, каже, Михальда, не буде страшний суд— я предчуваю лише, що се кара Божа”.

Потім розказувала вона багато иньших цікавих річий а Соломон подивляв її мудрість і хотячи віддячитись єї за те, що була так ласкавою єго відвідати, питав ся Сибілли, що бажає вона собі за ті відвідини. На те Михальда так відповіла: “Великий царю Ізраїлевий! Я прибула сюди задля твоїх рад

та мудрости і пізнати твого Бога, що тебе нею обдарував”. Соломон справді давав їй много добрих і мудрих рад, передовсім яко справедливий судия, учив її судити розбишак, які непокоїли край Михальди.

Опісля почув Соломон від неї пророцтво, що на сьвіт народить ся якийсь “незвичайний” чоловік, що вибавить народ з неволі і умре на кресті і що крест буде витесаний з дерева, яке слижить тепер за владку на потоці Кедрон біля Єрусалиму. Се дерево вороги найдить глибоко в намулі того потока. Соломон зрозумів хто сей “незвичайний чоловік”, знав що вона має на гадці Мессію, пр котрого тоді голосили пророки. Тому Ізраїльтяни думали, що Мессія вибавить їх з неволі, від ярма чужого царя а не від гріхів. Однак час приходу Мессії не предсказала докладно, як то предсказували правдиві пророки ізраїльські.

Була вже досить пізна ніч а Михальда умучена віддійшла до своїх кімнат, де запровадила її жінка Соломона зі службою.

Соломон відмовивши вечірню молитву, мимо утоми, не міг заснути, лише довго а довго роздумував над будучностию свого царства і над неволею, яку предсказала Сибілля. Се пророцтво було справді для него загадкою.

Друге пророцтво.

Ниньшого дня прийшла Сибілли Міхальда знова до Соломонавих кімнат і на єго просьбу розказувала єму про се, чи нарід жидівський (ізраїльський) поправить ся і чи поверне до згоди.

Сибілля предсказала Соломонови таке: “Слав-

ний царю ізраїлевий! Підчас твого володіння твій на-
рід зазнає гаразду але змінить ся усе задля незго-
ди, ненависти до своїх та иньших гріхів". Михаль-
да пречуваючи судьбу Соломонового царства, про-
сила самого Соломона, щоби упоминав нарід, а на-
рід щоби упоминав знова своїх синів і дочок, що-
би жили в згоді, бо се їх не згубить а Бог у всім по-
може, наділить нарід ізраїлевий силою і мудро-
стю. Опісля предказала Сибілля, що если нарід
ізраїльський не поправить ся, постигне їх страшна
кара. Сибілля Михальда предказала таке: "Царі
будуть взаємно відбирати собі твою землю і так бу-
де царю Соломоне! На заході якийсь заморський во-
лодар заложить могуче царство, якого границі бу-
дуть сягати по твій край, збурить опісля Єрусалим
і твій храм, який тепер будувеш на хвалу Божу".

Таке пророцтво пригнобило Соломона, встав зі
свого трону, спустивши голову ходив по кімнаті і
бив ся в груди. Ба навіть видав розказ, щоби те-
пер єго майстрі та робітники заперестали будову
святині і дав їм час на відпочинок супроти того,
що тоді таки справді надходили дни Пасхи. Але на-
віть по Пасці Соломон довший час не казав розпо-
чинати дальшої роботи, якраз була се причина у
тім, що цариця Михальда предказала єму страш-
ну судьбу тої святині. Але Сибілля просила єго,
щоби не гриз ся тим а радше нехай благає Бога,
щоби навернув єго людей до поправи і простив їм
гріхи. Цар Соломон справді послухав Сибілли. Опі-
сля помолив ся Господу і вернув знова до розмови
зі своїм гостем, бо дуже зацікавили єго слова Ми-
хальди про "незучайного чоловіка".

Соломон догадав ся, що она має певно на думці
Мессію, про котрого згадувала вже в першій про-

роцтві. І справді зійшла на розмову про Мессію. Соломон між иньшими річами довідав ся, що Мессія оголосить нову науки і тому питав ся її: “Царице! чи науку Мессії приймуть люди чи ні?” — “Так — відповіла вона — приймуть її усі люди сьвіта чи скорше се станесь чи пізнійше, але так буде”. Потім Соломон сказав таке: “Боюсь, щоби Він (Мессія) не бунтував своєю наукою людей!” — Ні, каже Михальда, будуть навіть чуда!” Соломон другий питав ся чи се будуть такі самі чуда які Бог ділав за часів Мойсея, коли нарід Ізйаїльський виходив з Єгипту. В десять заповідях Божих називав Бог Єгипет “домом роботи” або “домом неволі”.

У тім пророцтві згадала Сибілля також про чуда. Що се були за чуда про се кожний знає, що Мессія, себто Ісус Христос і Єго ученики робили чуда, уздоровляли хорих, сліпих, виганяли злих духів, та иньше. Рівнож діялись чуда, коли Ісус Христос умер на кресті. Тоді сонце померкло, каміне розпалось, мерці повиходили з гробів, а завіса в єрусалимській сьвятині роздерлась на двоє. Жовнірі римські і Жиди налякали ся і мовчки утікали з Голгофти до міста бючись в груди.

Трете пророцтво.

Заким віщунка Михальда почала предсказувати будучність, просила Соломона, щоби він прикликав кого зі своїх дворян, а той записував її віщі слова. Віщунка предчувала, що Соломон її слова буде записувати. Було се рано, коли сонце зійшло вже досить високо. Соломон і Михальда усіли на підвішенім камени, застеленім золотою тканиною а дворянин, що мав записувати віщі слова цариці Ми-

хальди, взяв папірус 1) та гусяче перо і писав на коліні. Се було не в кімнаті, але в притворі 2) біля сходів що вели до кімнат Соломонової палати. Цариця Михальда встала, звернулась в сторону де стояла сьвятиня єрусалимска, ще зовсім невикінчена, помолилась Богу ізраїльському і усїла знова на камени. По хвилі лице Сибїллі, звернене на всхід, сильно заясніло а она сама почала трястись на цілім тілі. Здивований тим Соломон налякав ся і промовив до неї: “Що се значить, царице, що твоє лица ясностию подібне до сонця?” А она на се спокійно відповіла: “Царю ізраїлевий! Много будучих річей тобі предсказалам, але і много нових маю тобі ще сказати. Скажу тобі про ріжні народи та їх царів, які будуть мандрувати по сьвіті. Одні народи прийдуть зі всходу, за ними потягнуть другі, одні других виженуть з їх країв, бо буде їм тісно”. Потім розказувала як ті народи добровільно не схотять уступити і се буде причиною страшних воен опісля знова—як побідники будуть мстити ся немилосерпно над поконаними. Ті поконані і прогнані підуть в ліси, багна та иньші неурожайні місця, там де навіть перед тим ніколи нога людска не ступала, ліси викорчать, багна осушать а иньші неврожайні місця управлять, та в той спосіб поволи будуть поселяти ся на тих місцях та будувати хати. Потім ті народи не будуть жити в згоді а вічно будуть зі собою воювати та допускатись страшних вчинків.— Неодин опустить своє хазяйство та рідню і кине косу або плуг у поли і помандрує на війну, бо там меньше праці а за те велика добича. Жінки замість

1). се е ростина в Египті, на еї листьях старинні люди писали.

2). се е сїни з ганком.

пильнувати хазяйства, будуть продумувати над розкошами і гарними уборами та для своїх користий будуть намовляти мужів до поганих вчинків. Але колись сему буде кінець, бо прийде сам Бог! Люди будуть слухати єго науки з цікавості, опісля коли почують правду, будуть єї встидати ся. І се буде причиною ненависти до Бога. Гріх знова возьме верх а встиду зовсім не буде. За ті гріхи, Господь покарає одну третю часть людий нечаяною смертию. У тім місци Соломон, зацікавлений пророцтвом, перервав мову Михальди і спитав в яким часі кара Божя постигне людий? Віщунка не могла докладно означити час, бо сеї ласки Бог єї ще не дав. Потім розказувала віщунка про деяких поган, як они приймуть нову науку (се є науку Христа) і увірятъ в правдивого Бога, і також як їм иньші погани будуть завидувати ласк, змушувати кланятися божницям поганьским і переслідувати.

Четверте пророцтво.

У тім пророцтві розказувала Михальда про ріжних царів та цариць, що тоді панували в Африці і в Індиях. Михальда сказала, що від народження Мессии не будуть так часто панувати в тих краях цариці і княгині, але княз і царі. Які ті царі і князі будуть, цариця Михальда про се не згадує.

Сибілля се пророцтво почала такими словами: “Серце людске наповнить ся фалшом, облудою та брехною: місто доброго слова почуєсь проклін. Погансьство, яке довкруги тебе, царю Соломоне панує, розійдеться ся мов мрака, настанє ясність”.

Про се кождий добре знає що в старині, се значить в часах перед Христом, усі народи сьвіта бу-

ли поганами, тільки одні Ізраїльтяни (Жиди) вірили в правдивого Бога.

Потім Сибілля розмовляючи зі Соломоном розказувала йому про визнавців Мессії, себто про Християн (якто ми нині називаємо ся). Вона розказуває, як віра Мессії дістанеться до поган, котрі будуть її приймати охотно. І так промовила: “Прийде сильний цар, вложить собі корону і многих проповідників”. Се пророцтво зацікавило Соломона, бо він думав, що се певно прийде той цар і забере его царство і ізраїльських пророків. Але Михальда потішала Соломона, ще се буде якийсь цар ізза моря і він сюди не прийде. Соломон на ті слова успокоїв ся. “Царю ізраїльський, я бажалаби, щоби ти жив у тім часі, много нових річий ти видівби. Ти видівби може самого Мессію.

Пяте пророцтво.

Не треба думати, що цариця Михальда предказувала Соломонови будучність все одним тягом, або що дня иньше пророкувала. Се ні! Вона розмовляла зі Соломоном про різні буденні справи, але коли при тій нагоді Соломон її поспитав, щоби йому предказала будучність в якійсь справі, то она йому предказала, розуміє ся, що лиш те предказувала, що її від Всевишнього було дане.— Сибілля часто повторяла одно і те саме пророцтво кілька разів, але на те, щоби впевнити Соломона, що она говорить правду. Вони розмовляли також про справи домашні, передівсім тоді, коли при тім була жінка Соломона. Нераз повторяла она при иньших пророцтвах ті слова: “Повстане син проти батька, брат проти брата, духовні проти сьвітських і сьвітські проти ду-

ховенства". При иньших знова пророцтвах предсказувала таке: "Вагу справедливости сфалшують а кару подарують, бо не буде ні спрведливости ні кари між людьми". Коли згадувала про молодих людий повтаряла таке: "Гріх і злий примір возьме верх, бо сорому і встиду завсім не буде. Жінки покинуть мужів, мужі жінки, доньки свої матери і віддадут ся поганому житю".

Опісля давала Соломонови примір що поправне і богобоязливе жите приносить здоровле і богацтва, бо сама земля має в собі великі скарби, котрі треба добувати і працювати, щоби їх добути.

Сибілля розказувала також, що ріжні народи сьвіта будуть займатись ріжними працями, одні будуть займатись більше наукою, другі промислом, иньші купецтвом а иньші рільництвом і таке иньше.

Цариця Михальда предсказувала також війни, котрі будуть народи провадити не тільки на землі, але і на мори і у воздусі. Яки були слова того пророцтва сего не мож було розсліпити, се тільки хиба треба догадуватись з того, що розказуючи про якись війну сказала так: будуть битись як два вірли". А що вірли бють ся у воздусі, отже з того вносимо, що може і люди будуть так битись у воздусі.

Потім зійшла розмова на сусідний нарід Филистимів, котрий все нападав на землю Соломона і нищив вї забираючи все, що міг. Але Соломон зробив тим нападам кінець і в кількох війнах їх розбив зівсім а край їх прилучив до Палестини.

В кінци зійшла розмова на Фенікійців, котрих спроваджував сюди до будови сьвятині брусалимскої, бо они були добрими майстрами. Вони вирадляли гарні посудини зі золота або срібла, ткали полотно і гарно его фарбували на червоно. А фарбу

робили зі слимавік, котрі збирали на березі моря. Ті слимаки виділяли зі себе теч червоної краски. За слідом Єгиптян вони почали вирабляти шкло. Фенікіяни межкали на північний захід від Палестини були поганами і почитали божища Мольоха.

Шесте пророцтво.

Кілька днів пізніше в умовленім часі прийшла цариця Михальда знов до Соломона і розказувала єму про справи домашні. Передовсім радилась вона Соломона, як має карати деяких злочинів, котрі непокоять спокійних людей, їх граблять з майна та убивають. Соломон давав їй мудрі ради і наказував їй, щоби вона вибрала собі з добірних жовнірів прибічну сторожу, бо розбишки впадуть також до єї палати (в місті Саба) і можуть легко єї вбити а дорогі річи забрати, бо служба котрою она окружає ся зовсім неvistарчає, єслиби до єї палати впало кількасот людей. Потім зійшла розмова про жовнірів. Ту просив цар Соломон, щоби Михальда єму сказала дещо про будучі річи. Сибілля почала так: “Славний і мудрий царя! Я бачу у тебе, що твою палату стережуть сильні та хоробрі жовнірі, але за кількасот або за кілька тисяч літ будуть жовнірі зовсім инакше воювати та инакше убирати ся”. І розказувала що жовнірські мечі будуть довші, також списи а жовнірі убиратись в желізо. “Таких жовнірів побачить твоя земля” — сказала Михальда, — вони будуть воювати з ворогами самого Бога”. Потім розказувала, які труди і небезпеченьства будуть грозити побошним воякам. “В вінци вони здобудуть твоє царство, по котрім ходити буде сам Бог“, таке предказувала Сибілля, бо знала про прихід Мессії“ Але

щож? каже Михальда — самі жовнірі будуть у незгоді, скористають вороги і проженуть окутих железом“. Потім розказувала Михальда, що недалеко Єрусалиму виросте величезний дуб: на сю сумну подію, що військо Бога проженуть вороги, дуб зісохне, а випустить зелене листя доперва тоді, коли на землі царя Соломона проявиться ся войовник зі сильним війском і коли він повісить свій шолом і меч на галузь дуба і буде слухати і молитись до правдивого Бога.

Коли незгода та нинішні гріхи будуть причиною, що похід у той край Божий не поведе ся, тоді вороги будуть мститись в страшний спосіб над прибуваючим ту війском, одних велють убити мечем, других укамінувати, иньшим велють обтяти руки і ноги і пустять на волю, а що красних і ліпших заберуть до себе на службу яко невольників. Сибілля мовила, що буде кара за гріхи і за те, що прийшовши до святих місць, де учив сам Бог они не пошанували тих місць. За те земля прийме чужих, бо не може носити на собі незгідливих і розпустних жовнірів. Так сумно покінчать ся походи і борби. Потім звернула до Соломона з тими словами: “Соломоне! я башалаби, щоби ти жив у тім часі, ти міг їх погодити і поєднати. Знай, царю, що так покарає Бог незгідливих”. Потім оповідала таке: “Настане велика дорожня, народи будуть терпіти недостачу поживи, поля будуть знищені і опустілі а в слід за тим розширять ся пошести і хороби. По лісах і дебрах намножить ся множество опришків та розбішак, які до решти облупять людей з майна. Настануть кроваві війни і домашні борби поки не прийде могичий володар і не положить тому кінець. Він запанує над просторим краєм, збере много війська,

щоби забезпечити в краю супокій. Він увільнить людей з підданьства і панщини, відмірить поле, а пам'ять его по вік в серцях людей остане незатерта. Духовенство буде більше дбати про добро своїх душ і немішати ся в справи, котрі до них не належать.

Семе пророцтво.

У тім пророцтві згадає Сибілля Михальда про гріхи людські. Ті гріхи називає она знаками гріховними. В ті гріхи попадати будуть багаті і убогі. Ті знаки гріховні після єї пророчих слів підуть менше більше в таким порядку:

Перший знак: Люди не пошанують сьвят. Если не будуть в сьвята займатись тяжкими роботами, то час призначений на супочинок, молитву, слухане Служби Божої та науки Христової, проведуть на п'яньстві і розпустних забавах у коршмах.

Другий знак: За молоді хлопці забажають вчасно женитись з надто молодими дівчатами, котрі їх до того будуть намовляти, подібно як Ева намовляла Адама до гріха в раю.

Третій знак: муж і жінка не будуть жити зі собою в згоді, зломлять присягу вірности і будуть жити з чужими.

Четвертий знак: Люди безчинні і марнотравні продумувати будуть над ріжними неприличними та поганими забавами або видовищами.

Пятий знак: Найдуть ся такі, котрі мало возьмуть собі до серця науки і закон Божий а повірять всяким чарам та забобонам, через що ще більше попадуть в гріх.

Шестий знак: Безбожникам за мало буде гріх. Они заберуть сі до поганих вчинків, до злодійств і убійств.

Семий знак: Одні других будуть намовляти до фалшивої присяги, бо самі фалшиво будуть присягати.

Осьмий знак: Сусід сусідови зоре межу, заоре поле, або худобу пожене на єго лан.

Девятий знак: Лихва страшно розповсюднить ся. Один другого не пощадить, не говорю чужого, але брат брата а так цамо батько свого сина.

Десятий знак: В пості відбуватись будуть забави, танці серед вузики і піяньства.

Одинайцятий знак: Фалшиві купці намовляти будуть продавати поле і хату, щоб при тім заробити, а продаючих оставити на роздорожу жебраками, коли прогайнуть гроші.

Дванайцятий знак: Гордість, гнів і лїниство стане поперед всяких гріхів та поганих вчинків.

Тринайцятий знак: Піддані не будуть шанувати своїх зверхників, настоятелїв духовних і сьвітских так, як діти своїх батьків і материй.

За ті гріхи, царю, Бог тяжко покарає нарід і гірко прийдець ся єму ізза них терпіти.

Осьме пророцтво.

В тім пророцтві як також і в слїдуючих пророцтвах предсказувала Сибїлля Соломонови про ріжні нещастя та кари за гріхи непоправних людий. Часто навіть повтаряє она деякі пророцтва важнійші, а робить се тому, щоби впевнити Соломона, що они сповнять ся.

В тім пророцтві розказує віщунка ще про домаш-

ні борби між Ізраїльтянами та про бунти проти самого царя Соломона за єго розпусту та над'ужитя.

Віщунка відкрила Соломонови, єго найбільшу тайну, іменно, що він бере собі за жінки поганки і марнує для них багато золота.

Соломон почувши такі слова від Михальди, дуже здивувався, бо про ту тайну не знав ніхто з єго близьких свояків, тільки єму найблизша служба, а він сего нікому не говорив. Але почувши від неї ті слова, подумав собі, що ніхто иньший словами Михальди не керує, тільки Господь Бог. Такі здогади снувались в голові Соломона. Тоді він подумав собі: дав мені Господь мудрість, але бачу, що мудрість Господа мого єсть незмірима і бездонна!

Завстидав ся Соломон перед царицею Михальдою, вдівалась у нїм совість і він признав ся до гріхів. Віщунка бачила, що Соломон завстидав ся, промовила до него так: “Не знаю Соломоне, яке маєш серце для Господа і сама не знаю чому я тобі таку судьбу віщую. Відкрий сам своє серце перед Богом і проси о милосердиє, бо не знаю які карри можуть тебе стрінуті”.

Опісля розповідали собі про різні нещастя та карри Божі. При тій спосібности розказав Соломон Михальді про страшну судьбу двох міст Содома і Гомора, які Господь Бог покарав за їх тяжкі гріхи, передовсім за їх розпусту.

Одного разу сидів наш праотець Авраам 1) в саме полудне біля свого шатра 2) у тіни дерева. Нараз побачив з далека трьох мужів, що ішли прямо до него. Авраам зірвав ся, вибіг їм на зустріч, поклонив ся і просив їх, щоби загостили до єго ша-

1). Авраам жив на 2 тисячі літ перед Христом. 2) намет.

тра. “Відпичніть собі, каже Авраам, ту під деревом, я принесу води, умию ваші ноги і принесу трохи хліба та иньшої поживи“. І так зробив. Коли всі три мужі наїли ся і відходили, тоді найзначнійший з них пращаючи Авраама сказав: “Коли буду за рік вертати, я зайду знов до тебе: тогди жінка твоя Сара уродить сина”. По тих словах пізнав, що той муж був сам Бог, а два другі ангели.

Коли Авраам відпроваджував тих трьох подорожних дорогою до Содомі, тоді Господь рек: “Гріхи Содома і Гомора стали ся дуже тяжкими і кличуть до мене о пимсту”. Авраам на ті слова перелякав ся і станув на хвилю, бо він дуже любив своїх ближних, хочай були грішні. Потім зближв ся до Господа, сказав: “Господи чи погубиш праведного з безбожними? Коли буде 50 праведних в Содомі, чи не простиш місту задля них?” І рек Господь до него: “Коли найду в Содомі 50 праведних, відпущу всему місту задля них“. Авраам знов відозвав ся до Господа: “Коли я почав говорити з Господом моїм, то буду дальше говорити хоть я порох і попіл. А коли булоби праведних меньше о 5, чи і тоді погубиш місто?” Господь відповідаючи Авраамови сказав: “Не затрачу, коли там знайде ся лише 45 праведних“. Потім просив Авраам Господа, щоби пощадив місто задля 40 праведних і меньше, аж зійшов до 10 праведних, а Господь єму каже: “Коли там знайду і 10 праведних, не затрачу міста задля них“. Господь пішов дальше, а Авраам вернув до свого шатра.

Але ані десять праведних не найшло ся в Содомі. Тому ті два Ангели, що були з Господом пішли до Содома, до праведного Лота і сказали до него: “Виведи всіх своїх з міста того, бо ми загладимо се

місто". Вийшов отже Лот і тої самої ночі говорив з мужами, котрі мали взяти єго доньки за жени та казав їм: "Встаньте і вийдіть з міста сего, бо Господь погубить місто наше". Але они не вірили, думаючи, що Лот жартує. Коли настав ранок, ангели наставляли на Лота, і мовили: "Встань, возьми жінку і дві доньки, щоби і ви не загинули в тім місті". А коли Лот зволікав, взяли єго жену і дві доньки за руки і вивели за місто, та упоминали їх щоби не оглядали ся за себе, тільки чим скорше спасали ся. Сонце вже зійшло а Лот з поспіхом прийшов близько міста Сигор. Небавом потім того дня спустив Господь з неба огонь і сірку на міста Содома і Гомор і спалились оба міста, а ціла довкруга околиця і безбожні люди тих міст, спалили ся на попіл. А жінка Лота, котра з цікавості оглянула ся за себе, перемінилась за кару в стовп соли.

Тепер на тім місци, де стояли міста Содом і Гоморе, є море, котре чути з далека сіркою і смрід наповняє наоколо воздух так, що анї в нїм анї коло него не може жити ніяка риба, анї звіря. Навіть птахи дусять ся коли перелітають понад море і падають в море.

Бачимо як страшно покарав Господь Бог безбожних людей.

І тепер ще Господь Бог карає грішників зсилаючи на них часто гради, тучі та довгі дощі, через що повстають повени, заливають поля і хати. Нераз поривають ріки зі собою цілі хазяйства з цілим добром. Але не обійдеш і без жертв людских. Неодин находить серед ночі несподівано смерть, бо розбурхана вода не щадить нікого, не щадить неоправних грішників. А воли прийде нещастє доперва тоді кланяють і благають Всевишнього о поміч.

Девяте пророцтво.

Вже проминуло майже чотири місяці, як бавила Михальда у царя Соломона в Єрусалимі. Він охотно слухав її пророцтв, подивляв її побожність і мудрість. Не було дня, щоби цар Соломон не довідав ся дещо про будучність єго народу та про прихід Мессії. Деякі пророцтва її не суть зовсім добре зрозумілі однак, але думаємо, що з часом ті неясні місця дадуть ся вияснити.

Між иньшими Соломон довідав ся, як ріжно буде Господь Бог карати людей за гріхи, Михальда відкрила єму ту тайну о землетрясеню та вибуху вульканів, або якто инакше називають, огнених гір, і що се не поганьські божища а праведний Бог карає людей за гріхи бо тільки одному, правдивому Богу, підлягає всяке сотворіне і кожда річ.

Сибілля Михальда так каже до Соломона: “Чи знаєш царю, що земля задля тягару гріхів сьвіта того буде рівнож трястись, споганена невинною кровію не стерпить того, щоби на собі носити убійників, переслідувачів та иньших беззаконників і їм подібних, бо она (земля) єсть сотворена для людей, хотяй мертва, щоби бути так чистою перед Сотворителем, якою була вона в часі сотвореня. І ту дасть ся чути стукіт та лоскіт, який добуваючись з під землі знищить усе, що на ній”.

Соломон і присутні єго деякі дворяни не розуміли сего пророцтва Михальди. Однак подія, що її сповнились, записана є в історії.

Десяте пророцтво.

Пророцтва цариці Михальди заняли дуже Соломона, тому він їх слухав уважно а навіть казав де-

котрі записувати. Коли одного дня цариця умучилась, видячи се Соломон, просив її, щоби відпочила та занехала розказувати. Опісля прикликав Соломон свої жінки. Вони прибули та приказали слугам принести овочів та вина, щоби гостя покріпити. — Усі помолившись Господу Богу, весело балакали про різні справи. Було се під вечер. Соломон розказував Михальді про будову храму Божого та про будову своєї палати. Віщунка не могла начудуватись прегарній палаті. Палата була побудована з мраморного та гранітового каменя, спровадженого з Єгипту та Лібії. Коли на небосклоні показалися зьвізди розійшлись всі до своїх комнат на спочинок.

Другого дня розповідала віщунка, про повени та дощі. Скільки то збіжа та сіножат знищить ся, скільки то шкоди нароблять бурі та гради. Як цілі загороди з худобою серед ночі попливе несподівано заскочені повинею. Люди не будуть знати що мають ратувати чи себе чи худобу. Безрадни падуть на коліна і будуть просити Бога свого о милосердіє, будуть каяти ся за свої гріхи, якими Єго образили. Але запізно удаватись з просьбою, коли нещасте перед очима. В тім часі, як розповідала Сибілля настане голод між людьми а зарази між худобою. Сибілля сказала так: “Повени збільшать, як збільшать гріхи людські. Серед жнив будуть гинути (розумієсь люди) і мало хто їх докінчить (розумієсь що жнив).

Пророцтва Михальди сповняють ся, а передівсім найбільші повени мали бути перед 500 літами (се значить на 1400 літ по Народженю Христовім). Се знаємо з записок, а потім другі великі повени стрінули нас тому 200 літ. При тій спосібности розказав Соломон Михальді про потоп сьвіта, як тяжко покарав Бог людей за їх гріхи.

Одинайцятье пророцтво.

В попередних пророцтвах довідав ся Солóмон много про будучність свою, свого царства та про будучність иньших царів чи народів. Сибілля розказувала єму, що ті царі, що спустошать єго царство, самі також не будуть довго жити і що їх царство також розпадеться. Бо так пізнійше справді сталося, бо царство вавилонське, грецке, перске, римске і иньші справді розпались а на їх місце повстали иньші. Се кожний добре розуміє, що єслиби Михальда завсігди таку погану судьбу віщувала Солóмоновому царству, то він тим дуже занепокоїв ся, тому она розказувала і про иньші народи, щоби єму розвіяти єго сум та журбу.

Опісля почала Сибілли пророкувати: “Почисли царю теперішні царства: скільки їх тепер в цілім сьвіті, де тільки они суть. До того додай на 30 все слідуючих по собі літ одного царя в кождім царстві більше і подумай, скільки прибуде царів. Рід людський розмножить ся по цілім сьвіті. Урожайні землі густо заселені не зможуть виживити народ, котрий буде змушений помандрувати на багна, по яких людска нога не ступала, хиба може перед потопом сьвіта і побудує нові оселі які зацвітуть богацтвом. Родини володарів поділять ся землями. Тим чином єї роздроблять і кожний назве свій край після свого імени. Предивні будуть імена тих країв, зовсім неподібні до наших. Краї будуть дуже огристі або низинні, перші покриті вічном снігом, другі мочарами.

Дванайцятье пророцтво.

Отсе пророцтво мала цариця Михальда сказати на місяць перед від'їздом до свого царства, пізнає-

мо се з записок, котрі кажуть, що тоді підбиті Соломоном Филістими бунтувались проти Соломона. Мудрому цареві Соломонови не можна закинути, мовби він не дбав при кінці свого життя про своє царство. Але що тоді йому не велось, чим він так гризся, то в тім була иньша річ. Іменно та була причина єго нещасливого кінця життя, що він брав собі жінки з поган, ставив їм поганьські сьвятині забув на заповіді Божі. З тої причини ласка Бога єго опустила.

Потім питає ся Соломон знова про тих, що увірять в Мессію. Чи визнавці Мессії будуть мати своє царство і чи над ними буде панував сам Мессія?— Сибілля мала єму предказати багато иньших цікавих річий, але деякі пророцтва не були виразні, ані зрозумілі. Сибілля Михальда проруковала лише так: “Визнавці Мессії основають царства, над котрими будуть панувати царі так, як ти тепер робиш, однак твій нарід не буде мав довго царів, ані сьвятині і сьвящеників“¹⁾.

Соломон почувши ті слова від сариці Михальди, здивував ся а навіть трохи розлютив ся і поспитав єї: “Чи може, царице, ти мене переслідуєш?” — “Нї, царю, сказала Михальда, — противно — я жалую, що ти не будеш сьвідком того“. Соломон по тих словах трохи прийшов до рівноваги і заперестав гніватись. Михальда розказувала єму досить багато про нових царів, котрі увірять в Мессію а також притім згадала про якусь загадку домову війну, іменно так сказала: “Около 1500 літ по народженю Мессії заповість огниста зьвізда і побудить

1). Се пророцтво недавно знайдено; воно є в польських книжках.

Єго визнавців до неправди, фалшивники науки згинуть, а побідоносне військо буде сотки літ стеречи щоби щось гіршого знов не повторило ся”*)

Тринайцате пророцтво.

Пророцтво послідне висказала Сибілля перед самим від’їздом до Арабії. Коли она попередні пророцтва говорила Соломонови, то по кождім пророцтві з осібна через кілька днів постила і молилась до Бога і дякувала Єму за ласку пророкованя. Не треба отже думати, що она ті всі пророцтва говорила день за днем, бо Михальда приїхала до Соломона на те, щоби почути єго мудрих рад та суду, а не на те она приїхала щоби пророкувати, се був случай і Господь Бог так покермував єї словами, щоби пророкувати, а то певно длятого, щоби Соломона перестерігати перед гріхами, яких допускав ся, — бо смерть недалеко буде єму назначена.

Перед самим від’їздом пращаючи Соломона Сибілля так сказала: “Соломоне! не знаю чи за життя того, ще побачимо ся, але певно, що на другім (побачимось)”.

З того можемо погадуватись, що она говорить о страшнім Суді, на котрім побачуть ся.

1). Се пророцтво також недавно віднайдено і оно є в нольських книжках.

КІНЕЦЬ СЬВІТА. СТРАШНИЙ СУД.

Трїюмф Божої справедливости. Весіле вибраних.

Св. Письмо згадує кілька разів о кінци сьвіта і о страшнім Суді. Про подробиці, що торкають їх, се кожний певно знає, проте над тим не будемо розводитись. Є певною річею, що рід людський не завсїгди, то значить вічно не буде істнувати, — колись прийде єму кінець. Св. Письмо говорить, що подібно як колись огонь з неба знищив два місточка Содому і Гомору, так само при кінци сьвіта спаде з неба огонь, спадуть зьвізди, місяць, сонце так інші тіла небесні і знищать цілу землю, весь сьвіт а за тим людей, зьвірята, села і міста, — одним словом всьо. Предсказує се виразно св. Павло в другім своїм листі тими словами: “Прийде день, в котрім всьо, що находиться ся на землі, згорить”. Тому той св. Апостол так упоминає в тім листі своїх вірних: — Господь Бог терпеливо жде, щоби всі люди поправились. Але люди будуть дальше більшими грішниками і тому наступить кінець сьвіта“. Передовсім знищенє землі огнем буде карою за великі злочини людей на тій землі. А що усе те, про що пише св. Письмо, сповнить ся, се можемо заключати передовсім зі слів самого Ісуса Христа: “Небо і земля проминуть, але слова мої лишать ся во віки”. При кінци сьвіта весь рід людський має умерти. Буде се страшний день смерти, коли одні від огню, другі зі страху муть умирати. Пророк Іссія зве єго днем страшним, Єремія днем пімсти, Йоель днем великим, Амос днем темноти, Софоній днем гніву, а иньші зовуть єго днем Божим. Так само згодує ся в одній

побожній пісні про сей послідний день так: “День той, день гніву Божого”. В тім дни не чорт, ані не люди, але сам Господь буде справедливо судити людей.

Тоді Бог окаже силу своєї могучости, вимірить кождому за єго діла справедливо. В тім дни побожний, трудящий та справедливий чоловік одержить вічну нагороду, а грішник заслужену кару: чеснота возьме верх над гріхом. Коли буде наближатись день послідного Суду, тоді ангели затрублять. Голос тих труб будуть чути померші не тільки на землі, але також в небі і в пеклі. На відголос ангельских труб встануть з гробів тіла померших людей зійдуть ся душі померших з неба і пекла. З чистилища не зійдуть, бо послідний Суд наступить доперва тоді, коли душі менших грішників відпокутують за гріхи в чистилище. Праведний Йов о страшнім дни говорить так: “Знаю добре, що в дни останного Суду встану з землі, одягну ся в моя шкіру і буду оглядати Господа Бога”.

Дуже гарно описав ту хвилю пророк Єзекііл*). Посудухаймо єго пророцтва:

1. І взяв мене Господь за руку і повів мене: запровадив мене на поле на котрім було повно костей.

2. І обвів мене по тім поли. Кости, котрих було дуже багато, були сухі.

3. І сказав до мене: “Чи віриш чоловіче, що ті кости будуть жити?” А я сказав: “Господи, Ти один знаєш о тім”.

4. І сказав до мене: “Пророкуй о тих костях і

1). Єзекііл є одним з найбільших пророків ізраїльских пророків між роком 595 а 574 перед Христом.

скажеш їм: Сухі кости, слухайте слова Божого“.

5. Так сказав Господь до тих костей: “Я вдуну в вас духа і будете жити”.

6. “І дам вам жили і зроблю, що пороснете мясом. Одягну вас в шкіру і справлю, що будете жити і пізнаєте, що я ваш Бог”.

7. І я пророкував так, як мені приказав. Підчас мого пророцтва повстав великий шум, кости почали рухатись і злучили ся між собою.

8. Я побачив, що мали жили, мясо і шкіру, але духа не було.

9. І сказав до мене: “Пророкуй, чоловіче, до духа”. Се говорить Бог: З чотирох сторін прийди духу і натхни ті кости, щоби ожили”.

10 І я пророкував так, як мені приказав. І ввійшов в них дух і они ожили і встали на ноги.

Тепер згадаю ту о славнім образі, який представляє страшний Суд. Сей образ знаходиться в музею в місті Гданьску¹ і представляє так проймаючо страшний Суд, що люди, коли єго оглядали, божеволіли зі страху. А щож доперва буде тоді, коли побачать дійсність? Образ складаєсь з трьох частий. В середній часті бачимо на образі Ісуса Христа сидячого на облаках а ноги єго опирають ся о кулю земску. Лице Христа є трохи грізне але натхнене Божою справедливістю. За ним держать в руках св. Ангели всі приряди якими мучили Єго Жиди та розпинали на кресті. Біля Него стоїть Пречиста Діва Марія зі зложеними руками, благаючи свого Сина

1). Гданьск місто при гирлі ріки Вісли що впадає до моря Балтійського. Налезало оно давнійше до Польщі а нині до Пруссії. Є там сильний военний порт. Місто числить около 640,000 мешканців.

о милосердіє для грішних людей. Біля Неї клячуть св. Йоан Хреститель і дванайцять Апостолів. Чотири ангели трубять на всі чотири сторони сьвіта. На долішній часті се є в ногах Христа видко, як мерці встають з гробу. Одні цілком вже повиходили з гробу, другим тіла вистають до половини а иньшим вистає з гробу голова. На образі суть з'ображені також перші наші прародичі Адам і Ева. В середині стоїть св. Михаїл з вагою, на котрій важить людей після їх діл. Коли ще не запав засуд Господа, між людьми крутять ся разураз дияволи, які кожного хотять тягнути до пекла. Тільки від сьвятих они утікають і криють ся перед їх ясністю. З одної сторони їде громада праведних до неба, з другої громада грішників до пекла. Видно там людей із всіх народів сьвіта, що говорять ріжними мовами. Видко там також царів, князів, панів, духовних, купців, ремісників і селян. То є головна часть образу.— З другої сторони є намальоване пекло, з котрого видобувають ся страшні філі огню а в них вють ся з болів та терпінь грішники. Над берегом тої пекольної безодні стоїть один грішник засуджений на пекло, стоїть заливаючись сльозами. Довкруга него крутять ся чорти і кажуть єму скочити в огонь. — Грішник вагаєсь, страх єго огортає і милосердно споглядає на тих, котрі ідуть до неба. Він гадає, що оні єму допоможать, але на жаль як собі заслужив на землі така єго нагорода. А чорти безпереривно тягнуть єго в огонь. В горі на пекло глядить св. Ангел, чи може має ратувати проклятих? Ні, Даремні їх надії, бо муки пекольні суть вічні

По другій стороні є представлена щасливість вибраних. Они весело спішать до вічної щасливости а на зустріч їм сьпіває хор Ангелів похвальні пісні.

У брамі небесній стрічає їх та витає св. Петро, держучи в руках ключі від небес. Ангели знова убирають кожного в весільну одіж.

Образ той знаходить ся, як сказалисьмо, в Гданьску в церкві Пречистої Діви Марії. Передтим образ той належав до католиків, тепер єго посідають протестанти. Тамошні люди вірять, що церква і образ з часом вернуть назад в посідання католиків. Та се мабуть так скоро не станесь.

Вправді всі люди цілого сьвіта воскреснуть при кінци сьвіта, отже так добрі як і злі — але то воскресене не буде однакове. Праведні будуть мати ясні та вдоволені лиця, грішники знова негарні та сумні. Що так буде, о тім сьвідчить виразно лист св. Павла до Коринтян, а імено він так до своїх вірних пише: “Скажу вам одну тайну, що всі воскреснемо, але не всім то вийде на користь. На відголос ангельської труби всі люди в одній хвилині встануть із гробів на Суд”.

На страшний Суд зберуть ся всі на долині Йосафата, недалеко Єрусалиму. Про те говорить виразно пророк Йоель тими словами: “Зберу всі народи, заведу їх на долину Йосафата і там будуть суджені.

В дуже короткім часі, як сказалисьмо, зберуть ся всі на ту долину. Праведних поведуть ангели, грішників чорти. Відтак праведні відділять ся від грішних так як сказав Ісус Христос: “Ангели прійдуть і відділять праведних від грішників так, як пастух відділяє вівці від козлів. Праведних поставлять по правій стороні, а грішників па лівій”.

Буде то страшна хвиля. Муж буде відділений від своєї жени, брат від брата, діти від родичів, сестра від сестри, приятель від приятеля, словом всі найблизші своякі і знакомі. Коли вже наступить

розділ, тоді загремить небо, затрясе ся земля, а проявиться ся крест, символ спасеня. Справедливі утішать ся бачучи той знак щасливости, а грішники будуть плакати ізза гріхів. Водтак з'явиться ся Ісус Христос окружений мільонами ангелів. Підчас суду Христос не буде лагідною дитиною, як Єго нераз люди бачили на образах, але справедливим судиєю, що негородить за добрі діла, а за злі покарав.

Зачне ся суд. Тут доперва пізнають люди силу, доброту і всі прикмети Бога, в котрого за життя не хотіли вірити. Ту об'явиться ся Божа доброта і Єго велика мудрість. Кождий чоловік пізнає, якими добродійствами обсипував єго Господь Бог. Тоді кождий зрозуміє, що нещастя, недуги, убожество і переслідованя були добродійствами, які улегчували людям вступ до неба.

Тоді кождий чоловік довідає ся про ціле життя Ісуса Христа, бо тепер маємо о Нім лиш скупі відомости. Сьв. Йоан пише виразно в своїм Євангелію осьтак: “Є ще багато подій з життя Ісуса Христа, про котрі дізнаємось аж при кінци сьвіта”.

Тоді жида будуть встидати ся, що не увірили в Ісуса Христа.

В тім часі довідаємось більше про життя сьвятих та мучеників за віру Христову, про котрих маємо скупі відомости. Про все те та иньше довідаємось при кінци сьвіта, бо найбільші тайни людські виявлять ся.

Відтак прийде черта на грішних. Чорт, котрий людий завсігди до злого намавляв, тепер сам найбільше буде їх обжалувати. Ангели будуть їх боронити, але ціла природа буде сьвідчити проти них. Пророк Йов так о тім говорить: “Господь Бог буде

судити грішників, а земля буде проти них свідчити". Відтак виявлять ся всі найтайніші навіть гріхи кожного чоловіка і наслідки тих гріхів. Єретики довідають ся, як розвивала ся їх дожна віра. Побачуть також душі, котрі через них дістануть ся до пекла. Духовні, котрі занедбували повірені їм душі, побачуть, кілько то душ через їх ліниство і байдужність не ввійде в царство небесне. Так само богачі, королі, урядники, судії і т. д. побачуть сумні наслідки своїх злих вчинків і занедбування своїх обовязків.

Відтак скаже Ісус Христос до тих, що будуть стояти по правій руді: "Ідіть блаженні в царство небесне, приготоване вам від віків, бо, коли я був голодний, ви мене накормили, коли я був жаждучий, ви мене напоїли, коли я був нагий, ви мене приоділи, коли я був хорий, ви мене відвідали, коли я був в вязниці, ви прийшли до мене". А праведні відповідають Єму: "Господи! Коли ми Тебе накормили, бачучи Тебе голодним, коли напоїли, бачучи Тебе жаждучим, коли Тебе приоділи, бачучи нагим?" А Ісус Христос відповість їм: "Направду говорю вам, що ви то для мене зробили".

А відтак скаже до тих, що будуть стояти по лівім боці: Ідіть від мене прокляті в огонь вічний, приготований дияволу і ангелам єго. Бо, коли я був голодний, ви мене не накормили, коли я був жаждучий, ви мене не напоїли, коли я був хорий, ви мене не відвідали". А они відповідять: "Господи! Коли Ти був голодний, ми Тебе накормили, коли Ти був жаждучий, ми Тебе напоїли, коли Ти був хорий ми Тебе відвідали". А він Він відповість їм: "Направду важу вам, що ви сего на вчинили". І ті

підуть до пекла на вічні муки, а праведні до вічної щасливості в небі. В тих словах Христос дає нам наглядний доказ, що добрими ділами і милосердием доступно царства небесного.

Коли грішники серед плачу і зойків підуть величезною громадою в огонь вічний, тоді праведні поспішать до неба на весіле вибраних, до вічного щастя, якого ніяке око не виділо, ані ухо не чуло. Між вибраними найдуть ся діточки в білих як сніг одягах, дівиці з ліліями в руках, мученики з пальмами в руках, Отці св. Церкви, патріярхи, Апостоли, Пресвята Діва Марія, цариця небес, а в кінці сам найсправедлівший Судия, Ісус Христос. Вибраних оточують Ангели і попроводять перед ворота небес. Сьпіваючи псалми в честь Бога стануть праведні перед воротами царства, де їх очікує Бог Отець. Всі поклоняють ся Єму. Тоді Син Божий віддасть в руки Отця небесного цілу св. Церков, котру допровадив своїми заслугами до совершенности. Се предсказує виразно св. Павло тими словами: “При кінці сьвіта віддасть Христос царство Богу Отцю”. Царство означає ту очевидно св. Церкву.

Бог Отець прийме жертву Сина і від тої хвилі пічнесь для вибраних вічна щасливість в небі. Отже сповнить ся пророцтво св. Павла: “Чого око не бачило і ухо не чуло, то зготує Бог тим, що поступали після Єго науки”.

Тепер не один може запитати ся, хто буде належати до вибраних? На те можна відповісти словами св. Йоана: “Ті будуть вибрані, котрі жили на землі в ибожестві, але були побожними та чесними”. Отже вічну щасливість осягнуть ті, котрі тяжко терпіли, були переслідувані, але виповнювали

закон Божий, любили ближних і не слухали подшептів злого духа. Не нарікай проте, дорогій Читачу, на нещастя, переслідування та па свою недолю бо се є средства, при помоч котрих можеш доступити царства небесного.

Висше згадані уваги о посліднім суді суть зібрані з ріжних книг а найбільше зі сьвятого Письма. Написані они суть не для цікавості, але для поправи людий. Тож, дорогі читачі, возьміть собі ті прості слова до серця і майте завсігди перед очима образ Страшного Суду.

О ПРИХОДІ АНТИХРИСТА.

Що значить слово “антихрист”? може дехто запитати ся. То слово є грецке і складає ся з двох виразів “анті” і “Христос”. Вираз “анті” значить “против” або “не”. Так на примір антирелігійний чоловік є той, котрий ворожо відносить ся до релігії. З того зрозумієте, дорогі читачі, що антихрист є противник Ісуса Христа, а тим самим Єго науки і св. Церкви. Є то лиш загальне значіне. Так приміром можемо сказати “некатолик”, а трудно пізнати, чи маємо на думці жида, чи протестанта, чи магомета.

Св. Письмо кілька разів говорить о антихристі. Найвиразнійше о нїм говорить св. Йоан. св. Павло в своїм листі до Тиссалійців, а в Старім Завіті Даниїл.

Послухайте наперед, як о антихристі говорить св. Йоан :

1) І бачив я звіря, що виходило з моря. Мало оно сім голов і десять рогів.

2) Звіря, котре я бачив, було подібне до рися. Ноги були такі, як медведя, й паща як льва. Смок дав йому свою власть.

3) І бачив я одну його голову мертву, яка по хвилині ожила. Ціла земля дивувала ся тому.

4) І кланяли ся смокови, котрий дав власть тому звірови і кланяли ся звірови говорячи: "Хто буде міг з тобою бороти ся?"

5) І буде мати уста, котрими буде говорити грішні слова. Власть буде мати через сорок два місяці.

6) І той звір відчинить свою губу і буде виступати проти Бога.

7) Буде мати власть над всіми народами.

8) І всі будуть єму кланятися і його слухати.

9) Єсли хто має ухо, нехай слухає.

10) Хто кого веде в неволю, сам в ню попаде ся. Хто воює мечем, від меча згине.

11) І бачив я друге звіря, що виходило з землі. Мало два роги і говорило як смок.

12) Мало таку власть, як і перший звір.

13) Робило великі чуда і дало людям огонь.

14) І слухали его всі єства живучі на землі.

15) Звіря убивало тих, котрі не хотіли слухати его слів.

16) Оно зробить так, що всі люди, багаті і бідні, вільні і невільники будуть напаятновані.

17) Хто уміє нехай почислить число звірая. Число его є шість сот шістьдесять шість.

Окрім того в 17 розділі письма св. Йоана, в котрім є мова о невісті, згадує ся о звірі, котрий певно означає антихриста. В 19 розділі є написа-

не таке: “І буде зловлений звір, а з ним і фалшивий пророк. Обов будуть вкинені в вічний огонь“. Таксамо і в 20 розділі згадує ся про антихриста. Однак хоч в об’явленю св. Йоана маємо виразні відомости о антихристі, але нема там ані раз слова “антихрист”.

Слово “антихрист” подає нам Евангелист св. Йоан в своїх листах. Читаємо там: “Народи, вже вибила послідна година, бо приходить антихрист”.

Св. Павло в другім листі до Тессалійців говорить про антихриста і то не образково, як св. Йоан в об’явленю, але цілком виразно. Але слова “антихрист” не уживає.

Подаємо тут уступ з другого розділу:

- 1) А просимо вас люди на прихід Ісуса Христа.
- 2) Щобисьте не вірили нікому, хто буде голосити до жну науку.
- 3) Нехай вас ніхто не зводить, що треба слухати того, котрий буде виступати проти Господа Бога і т. д.

В Евангелію суть також місця, в котрих говорить ся о антихристі. В Евангелію св. Матея читаємо: “Прийдуть фалшиві пророки, котрі будуть ділати великі чуда. Они впровадять людей в блуд”.

У св. Марка читаємо в 13 розділі: “А Ісус сказав до них: Уважайте, щоби вас хто не звів, бо многі будуть в моім імени голосити до жну науку”.

Звісно, що розуміне св. Письма а передовсім пророцтв є трудною річею а для людей необзнакомлених близше з тим є майже неможливою. Тому духовні учать ся по кільканайцять літ, щоб розуміти св. Письми а передовсім прорцтва. Так само і гадки цро антихриста суть ріжні а припущеня

безпідставні. Ми моглиб навести много доказів, як ріжно розуміють гадки про антихриста.

Духовні старають ся подати як найпростшу і найприступнійшу нуаку згідну зі св. Письмом. В тій ціли видано в Римі цілий ряд книжок а передо всім дуже гарні проповіді епископа Франца Бруаяі, які суть писані в італійській мові. В них говорить дуже багато про антихриста.

Правдоподібно, що антихрист прийде тоді, коли жиди будуть мати найбільшу силу і коли поселять ся в Палестині. Також в тім самім часі мають прийти на сьвіт пророки: Енох і Ілия, котрих антихрист убає, але они віджиють знова.

Про антихриста загально кажуть ще так: “При кінци сьвіта прийде надзвичайний чоловік, котрий буде ділати великі чуда але безбожність єго не буде мати границь. Прихід єго буде найбільшою карою для людей. Він прийме постать чоловічу і буде ділати під впливом чортів. Він не буде мати прозвища, але певно буде зватись антихристом, бо та назва означає єго діяльність, се є, буде ділати все на перекир Христу”.

Антихрист буде походити з жидівського роду, правдоподібно з поґоліна Дан. О тім говорить св. Августин. Буде відзначати ся такими гарними прикметами, що жиди будуть думати, що то їх правдивий Мессія. Наперед увірять в него жиди а відтак і інші народи, як о тім говорить виразно св. Йоан в об’явленю. Коли вже в антихриста повірять багато народів, антихрист забажас ще перевисшити самого Бога. Тому виставить свій образ, котрому прикаже віддавати божеску почесць.

На жаль знайдуть ся такі люди, котрі відступлять від віри в правдивого Бога а антихриста бу-

дуть уважати за Бога. Тоді розпічнуть ся найстрашнійші переслідування тих, що лишать ся при християнській вірі. Хто не схоче слухати антихриста, того убють. Та не довго, бо лиш півчверта року антихрист буде мати таку велику силу. Господь Бог зішле на поміч вірним двох пророків Еноха і Ілію, котрі не зважаючи на грозьби антихриста через цілий час переслідування будуть проповідувати слово Боже. В кінци Бог позволить антихристови їх обох убити. Тіла їх будуть виставлені в місті на посьміховище: Але зявить ся на небі св. Михаїл, побідить диявола, а на землі оживуть тіла обох пророків і взнесуть ся на небо. Але антихрист мимо того буде дальше ширити свою ложну науку. Тоді зявить ся на білім кони їздець, котрий кине ся на антихриста і єго сторонників, по завзятім опорі побе їх і кине в огонь вічний. По тій події настануть спокійні та щасливі часи.

Вправді не знаємо, коли прийде антихрист, але не є жадною тайною, що єго попередники вже були і тепер суть на сьвіті. Що антихрист буде мати попередників, о тім згадує св. Письмо. Пригляньмо ся лишень безбожности за наших часів. Масони, анархісти, соціялісти та иньші безбожники виступають проти Бога і проти католицької Церкви.

Тому кождої хвилі будьмо готові на Страшний Суд і виповнюймо слова Ісуса Христа, котрі сказав до Апостолів: “Моліть ся, щобиьте були гідні побачити те, що має стати ся і стати перед Страшний Суд”.

ПРОРОЦТВО О ГНЕТІ І ТРИУМФІ СВ. ЦЕРКВИ.

Св. Письмо предсказує виразно о переслідованнях, котрі мають діткнути вірних визнавців Ісуса Христа. Іменно Апокаліпс або об'явлене св. Йоана містить в собі багато пророцтв о тих переслідованнях. Випишуємо тут менше важні пророцтва, але віродостойні, бо висказали їх побожні мужі і жінки.

Франц Лавинський, котрий умер 1780 року в семгородскім місті Мікагера, лишив по своїй смерти таку пророчню: “Цілий християнський сьвіт буде страшенно спустошений. Релігія буде в многих краях в страшний спосіб переслідувана, черців проженуть з монастирів. Та небавом віра християнська розширить ся ще більше. Над всіми державами засияє хрест. Всьо то стане ся при кінци сьвіта”.

Іньший чернець так предсказав: “Духовенство католицке буде переслідоване і не буде мати жадної землі. Люди будуть найбільше поважати тих, котрі будуть переслідувати духовних. Папа римський змінить свою столицю, щоби жити в самоті і смутку. Ті переслідованя будуть так тяжкі, що давнійші не можуть з ними рівнати ся. Пізнійше настануть ще тяжші часи. Повстане голод, війна, та різні недуги. Се буде кара за людські гріхи.

Милосерний Бог зішле відтак поміч. Папа осьвічений Божою даскою відродить своєю сьвятостию цілий сьвіт і допровадить людей до правдивої віри. Між людьми настане боязнь Божя і добрі обичаї. Папа впровадить всі заблукані вівці до вівчарні і буде лиш одна віра, одно право, та один крест на землі. Всі люди будуть любити ся як братя і бу-

дуть робити лиш добрі діла. Уступлять війни, спори і незгода. Але се не буде довго тревати. Прийде кінець“.

Бартоломей де Салюцціо сказав ті віщі слова: “О італійська земле! Які страшні нещастя навістять тебе. О грішний Риме! Які убійства будуть діятись в твоїх мурах. Тяжка судьба чекає духовних. А ти насліднику св. Петра будеш, як скло і така буде твоя сила. Вже представляю собі, який ти сумний та як плачеш“.

Чи ж ті пророчі слова не сповнили ся?

Славний німецький учений Йосиф Герес, котрий умер 1849 року, висказав ті віщі слова: “Стало ся, що панують ряди сьвісткі, а св. Церков протестує“. Затямте собі, дорогі Читачі, що сю пророчню оголошено 1849 року, а тепер она дословно сповнила ся. Св. Церква протестує, значить ся боронить свої справедливі права, але сила взяла хвилево перевагу над правдою.

Прийде однак день, що св. Церков відзискає свої права, всі люди вернуть до неї, люди не будуть взаїмно кривдитись, але любити муть ся, як діти одного Отця небесного, котрого хвалити-мемо в небі з ангелами.

НАРОДНИЙ ПЕРЕКАЗ З УКРАЇНИ.

Недавно бачили в Київі чоловіка серед товпи паломників, який плакав і каяв ся за гріхи, а межі долоньми носив п'ятизолотівку. Долоні не міг розірвати, мовби були зрослі і тільки сила Божа держала їх разом. Коли вго питали, що се має значити, оповідав таке:

В нашій селі у одного мужика в огороді стояла пуста зачинена хата. Мужик бачив нераз, як в ній горів огонь і не знав, що се має значити, а сам зі страху бояв ся піти у хату і приглянутись сему чуду. Одного разу розказував він мужикам про се на роботі і жертвував сему, котрий пішов би підглянути ближше се чудо, дати золоту монету, себто п'ятизолотівку. Чорт не спить, скусила мене біда і думаю собі: маю де переночувати, переспю на печі в пустій хатині, а в додатку буду мати п'ятизолотівку. Добре і то, і то па улицах не ходить. Отже кажу до мужика: Згода, піду ночувати але і п'ятизолотівка зі мною. По вечери пішов я, каже сей нещасний, поглядав всі кути тої хати, поклав ся на печі і заснув з п'ятизолотівкою в кишені. Около півночі, може трохи пізнійше, буджу ся, бачу в хаті світло. Протираю очи, таки справді світло! Приглядають ліпше, каже сей чоловік, виджу в куті за столом під старим образом сидить трое люда на лаві; якийсь старець сивий як голуб, невіста вродлива і якийсь мужик не дуже молодий, бо вже трохи лисий, а всі трое поважні. Всі они виглядали мов зняті з намальованих образів церковних, а над головами ясніло світло. Всі трое сиділи при столі накрітій білим як сніг обрусом, а перед ними святій хліб. Перед всіма горіла жовта воскова свічка. Ах! братя мої, каже сей нещасливий до своїх, котрі слухали єго оповіданя, як я се побачив, зі страху заперло мені в грудях віддих а серце билось мов сито в млині, почав молитись і ледви змовив Отче наш і Богородице Діво. Нараз, каже він, почали всі три особи між собою щось радити. Я за той час приходив трохи до себе і підсдухував, про що они балакають. Один так говорив: "Зіпсутий рід люд-

ский! Ані віри ані постів, ані молитви щирої, а тільки гріхи і гріхи! Збезчещена земля кличе о пiмсту! Як я маю покарати людей, питаю вас, а передовсім тебе, сьвятий Петре?“ “Ах! які тяжкі гріхи того сьвіта“, сказав старець. “Твоя терпеливість без міри! Ще кров сьвята Твого Сина сьвітить на Нiм! Ти є володарем сьвіта, Тобі підлягає сотворіне, Ти є паном неба і землі і всего що на нiм знаходиться!“ “Ах! Боже Отче наш милосерний, закликала невіста приодита блеском сьвятости, заливаючись сльозами і складаючи руки до молитви, пригадай собі Господи кров Сина Твого і мого, пролиту на кресті! Нехай она очистить гріх, що поганить сьвятість Твого сотворіня. Дай еше літа проби родови людському, нехай поправиться ся, але пішли кого на землю, щоб предсказав кару Твою, яка висить над людьми“.

“Два місяці горіла на небі мiтла наповняючи страхом людські серця, а мимо того люди не поправились“, відозвав ся голос. Але св. Петро і Пречиста стали просити зі сльозами Господа, щоб об’явив через кого, если люди не поправлять ся, ожидає їх кара. В тій хвилі поглянув Бог на мене і кивнув головою, щоб я зліз з печі. Скотив ся я на землю і упав перед тим вутом, в котрім при столі сиділи Бог, Пречиста і св. Петро. “Ти хотів нас підслухувати і як Юда взяв за се гроші“, відізвав ся голос. “Добре сталось, маєш при собі гріш, котрий тобі дали, возьми єго поміж долоні і іди з ним в широкій сьвіт, та розкажи усiм, що ту бачив і видів!“ В тій хвилі сьвічки погасли, сьвяті зникли, а я, каже нещасливий клячав в хаті зі зложеними руками, а між ними держав гріш, який дав мені сусід. Помолив ся і пішов у сьвіт. Нехай дієсь вля Божа! І так блу-

каю по світі, був в Почаєві, Браїлові, Бердичові, де горнесь на рід до святих, а завтра ще піду до межигірського Спаса за Дніпр.

“Доки так будеш блукати?” питали его люди.
 “Га! доки той гріш не випаде мені з рук”.

Сей переказ уміщено в “Тижневнику Ілюстрованім” з р. 1869 виходячим в Варшаві.

ПРОРОЦТВО

92-ЛІТНОГО МОНАХА З ГОРИ СИНАЙ.

Перед сто літами жив в однім монастири на горі синайській монах, що більшу частину свого життя провів в Єрусалимі. Коли вже мав 92 літ, заперестав паломництва, бо недуга звалила его вже з ніг. Одного разу вернув ся він з Єрусалиму до свого монастиря на горі синайській. По кількох днях старенький монах занедужав. Через шість місяців огортав его лагідний сон і тілшки від часу до часу будив ся, причім не тратив ані на хвилину протомности. Замітне було се, що не хотів ніколи примати ніякої страви, а коли его хто о се дуже просив, відповідав, що св. Ангели проходять до мене і покріпляють его небесним кормом. По пяти тижнях призвав він до себе трьох монахів з просьбою, щоби через цілий день і цілу ніч остали при нім, бо за сїм днів в саме полудне о 12 годині прикличе его Господь Бог до себе. І дійсно так сталось. Перед самою смертю старенький монах говорив з ними много і просив, щоби его слова записали, бо Бог ему об'являє се, що небавом має сповнитись. Се має бути напімненє для тих, котрі грішать, щоби мали час навернутись і поправитись супроти Господа Бога.

В першій дні говорив: “Бог мені об’явив много подій, які справді сповняться ся: Цар царів велить вам сказати, щоби ви в часі нещастя та злиднів уоружились в терпеливість, бо по середній Европі вибухне страшна війна і межиусобиці, а кров людська полієсь потоком”.

Треба знати, що той старенький монах оголосив своє пророцтво на кілька літ перед роком 1840, від котрого починають ся поволи заворушення і приготування до війни.

Опісля розказував про Еспанію і Португалію, що там будуть непокої і землетрясеня. В другім дні о Франції, що заговірники замордують свого президента, та більша часть міста Парижа перемінить ся в попіл.

Третого дня предсказав будучність Італії іменно, що короліство Сардинії та Неаполю загине, а Італія утворить одну державу, котрої столицею буде, як в давних часах місто Рим, в котрім живе намісник Христа, папа римський.

Пророцтва всі сповнились пізнійше, се знаємо з історії тих народів: в Еспанії і Португалії були справді заворушення, Італія получила в одну державу, а у Франції убито президента Карнота.

Четвертого дня мовив таке: Росія буде видовищем мук тюремних і революцій. Се кождий знає, що сповнилось.

Пятого дня предсказав таке: Поважна монархія буде мати війну домову і війну з ворогами. — Династія буде кріпко панувати і заведе лад. (В иньших книжках пророцтво о Австрії було инакше написане. Се пророцтво перше відносилось до Турції, а не до Австрії, отже зайшла помилка).

П'ятого дня сказав таке: "Розпадесь монархія по кривавих і завзятих боях. Константинополь буде два рази обляганий, а коли стягне на себе ненависть, то спустошіє разом зі своїми палатами. Півмісяць з Царогороду загине, а крест засияє". Се якраз відносить ся до судьби Туреччини.

Шестого дня предсказав монах: "Англія попаде знова в великі клопоти зі своїми заморськими краями".

Семого дня упоминав всіх до поправи і чесного житя, заки Бог не зішле иньших кар. "Богаті нехай не сїють зіпсутє, а бідні нехай жиють чесно".

Коли ударила 12. година, добув монах зі себе ще сильний голос і промовив: "Отче небесний, — іду!" І так закінчив жите праведний чернець, а по єго келії рознеслась пахуча вонь цьвітів. Сталось се в день Непорочного Зачатія Пресьвятої Диви Марії в році 1840.

ПРОПОЧІ ПЕРЕКАЗИ.

о трьох братах: Леху, Чеху і Русі.

Хто дещо бодай знає з історії Словян, той буде знати також о трьох братах: Леху, Чеху і Русі. Сьвіт славянський повтарає усюди сей переказ, але не з книжок, лише з устних оповідань своїх батьків і дідів.

Іменно так нарід оповідає:

В дуже давних часах жили в місцевости, нині Гнізно, трьох братів, котрі в тій околиці спільно їли обід, відтак попрощались і розійшлись в ріжні сторони сьвіта.

На памятку того пращаня засновано місто, я-

ке названо Побідиска, себ то було вже по обіді, коли брата розстались. По упливі много літ всі три брата стрінулись знова і познали себе взаїмно в місцевости віддалений о кілька миль від Гнізна і на памятку тої стрічи і взаїмного пізнання назвали місто, яке також основали Познань.

Пригадати належить, що біля Гнізна суть села: Браніщево, Жегново, Чехово і Чехи, котрі можуть мати якись звязь з переказом о трьох братах.

Сей переказ з многих зглядів є для нас пророчим. Отсі три брати суть прадідами трьох головних племен с. є. Поляків, Чехів і Русинів, а єсли они по довгих літах небаченя пізнали себе, то мимо волі насуваєсь питанє, коли пізнають ся їх внуки, получают ся, щоб іти рука в руку і працювати для свого добра?

В тім переказі дримає укрита гадка, полученя Словян, а іменно усіх трьох висше згаданих родів. Є се памятка з давних часів, якби задаток помершого покоління для внуків, що в імени старославянського переказу пізнали і пригадали собі, що наші прадіди були братами.

ПРОРОЦТВА КОРОЛІВ ПОЛЬСКИХ.

Головною причиною упадку Польщі було те, що шляхта була дуже зарозуміла і не хотіла слухати своїх королів. Королі польські старали ся о добро своїх підданих, але їх власть була ограничена і тому не могли нічо доброго зробити. Шляхта та можли пани не хотіли платити податки, а без грошей не було сильного війська, а тим самим і ладу.

Першим з королів польських, котрий прочував,

що по его смерті спадуть на край нещастя, був Казимир Великий. За короля Івана Ольбрахта, Італієць Каллімах предсказав, що королі польські будуть під впливом соймів, а нарід під впливом ворогів. І дійсно так стало ся.

Жигмонт I. і II. предсказують будучність Польщі.

Жигмонт I. належить до найславніших королів польських. Він прочував, що Польща упаде через буту шляхти. Він написав до сенату лист, в котрім виразно заповів сумну будучність Польщі. Один з его дорадників предсказав 1540 р., що через шляхту Польща упаде.

Жигмонт Август, котрий сполучов Польщу з Литвою, заповів упадок Польщі через велику власть сойму. Він закликав нарід польський, щоби змінив свій устрій державний, та щоби складав податки на військо.

Епископ Соліковський в своїй надгробній мові при похороні Жогмонта Августа сказав, що зближає ся похорон Польщі.

Історик Бяльський написав: “Безгранична самоволя згубить всіх разом“. Жогмонт Август не лише предсказував упадок Польщі, але також подав всказівки, як тому зарадити. В завіщаню своїм написав: “Лишаю вам любов і згоду. Хто буде слухати моїх слів, того благослоблю. Лише згода удержить нашу державу.

Віщба Стефана Баторого.

Стефан Баторий, котрий панував від 1574 до 1586 року, належить до найхоробріших королів польських. Єслиб він був довше жив, то можеб Польща не упала. Два рази предсказував Батори упа-

док Польщі. Перший раз зараз по вступленю на престол так сказав в соймі: “Родимці! бережіть свободи, але пам’ятайте, щоби свобода не виродила ся в безмежну сваволю”.

Другий раз в Варшаві 1585 р. висказав ті віщі слова: “Родимці! Що наша держава ще існує, маємо завдячити лише сліпому случееви. Коли дальше не будете дбати про справи державні, то впевняю вас, що Польща упаде”. Стефан Баторий умер 1586 року.

Іван Казимир предсказує розбір Польщі.

За панованя Івана Казимира була Польща в великій небезпечі. Шведи заняли майже цілу Польщу. І від панованя сего короля можемо вже говорити про підвалини упадку Польщі. Іван Казимир хотів скріпити свою державу. Велике лихо бачив він у способі вибору королів. Тому раз в Соймі так відізвав ся: “Польща чимраз більше хилить ся до упадку. Головною причиною є спосіб вибору королів. Тому змінить єго, бо в противнім разі Польща дістане ся під московске, німецке та австрійске ярмо”. І дійсно по сто одинайцять роках ті слова сповнили ся дословно. Є се дуже виразна віщба, бо вказує, що Польщу розберуть три держави, Росия, Пруси і Австрия.

Віщованє Івана Собєского.

Король Іван Собєский, котрий виратував Відень від турецкої навали, був не лиш хоробрим вождом, але прочував неначе віщим духом будучність. — 1688 р. сказав Собєский до сенаторів ті памятні слова: “Вид наших нарад дивує цілий сьвіт. Дивує ся християньство, дивує ся сьвіт поганьский,

словом всі народи. Природа обдарувала всі сотворі-
ня самозаховавчим інстинктом. Ми лише одні
звертаємо оружжя против себе: маємо якесь незро-
зуміле вдоволене, шкодити нам самим. Та сумний
кінець чекає нас за те. Покоління наші будуть диву-
вати ся, що ми, які виратували цілий сьвіт христи-
янський від Турків, самі в своїй державі не може-
мо зробити ладу“.

Станислав Лещинський заповідав також нераз
упадок Польщі. Наведено тут лиш одно его рече-
нє: “Ми вже стоїмо над пропастию, а ще думаємо,
що наш устрій є найліпший. Не хочемо навіть при-
пускати, що підемо у ярмо сусідних держав, коли
не поправимо ся“.

Пророцтво о Росії.

Один побожний пустинник віщує так о будучно-
сти Росії: “Нещасна країно, над котрою вже від-
давна тяжить ярмо неволі і темноти! І для тебе за-
світить колись сонце волі, але наперед потече
струями кров. Бог покарає тебе за кроваві сльози
всіх народів, котрі ти закріпустила. Упаде престол
царів, а кати не будуть вже знущати ся над бідним
народом. Тисячі нещасних вигнанців поверне з Си-
біру у свою рідну країну. Росіє! Ти упадеш нечай-
но на науку иньших держав“.

СПЛЯЧЕ ВІЙСКО В ГОРІ БЛЯНІК В ЧЕХАХ.

Гора Блянїк має для Чехів велике значінє, бо
там після переказу спить чеське військо, котре ко-
лись збудить ся, щоби бороти ся о чеську свободу.
Подаємо туть народний переказ о тім війську: Що
року певної ночі виходить з гори військо на впра-

ву, по котрій вертає назад до гори. Входу не може ніхто знайти. Кілька кілометрів від тої гори є село, в котрім мешкав один старий коваль. Коли він раз сидів перед своєю кузнею, надїхав якийсь жовнір. Коваль був старий чоловік і бачив ріжні мундури жовнірів, але такого ще не бачив. Коли жовнір зсів з коня, коваль запитав ся єго, чого він бажає. Жовнір відповів, що має до коваля одну просьбу, а іменно, чиби не міг зробити кількасот цвяхів, аале найпізнійше за тиждень, а кілько буде належати ся за се, то він заплатить. Коваль згодив ся на се і запитав ся де має прийти по гроші. Жовнір сказав, що сам тут прийде за тиждень, а для більшої певности дав єму 1 зол. завдатку. Коли жовнір відїхав, коваль пішов до міста по желізо. По дорозі випитував ся, чи де в околиці стоїть кіннота, але всюди заперечувано єму. По тижни цвяхи були вже готові. Небавом приїхав жовнір, всипав цвяхи в мішок і поїхав, а за ним коваль. Не їхали дорогою але полем. Вкінци опинились перед одною горою. Жовнір зіскочив з коня і те саме зробив коваль. Відтак сказав жовнір до него: “Слухай, ми відпочиваємо в тій горі. Ти нам підкуєш коні, але остерігаю тебе, щобишь підчас роботи на сказав ані одного слова, бо в противнім разі не вийдеш звідси живий“. По тих словах запровадив єго до нутра гори. Коваль опинив ся в великій печері. По боках стояли коні з жовнірами, а в середині стояли два столи. На однім лежав в збруї лицар. Єго борода дула два рази обвинена о стіл. При другім горіла воскова сьвічка, а якийсь молодець в мундурі записував щось в якійсь книжці.

Жовнір підніс одному коневі ногу, а коваль віддирав старі підкови і підкував коні. Вже три дни

працював тут, але мимо того не хотіло ся йому їсти
ані спати. Коли вже прибивав послідному коневі
підкови зігнув ся йому цвях і він закликав: “го,
го“, але зараз замовчав. На ті слова зірвав ся мо-
лодець і запитав ся: “Чи вже час?” — “Ні!” — від-
повів жовнір. Міжтим коваль скінчив свою роботу.
Жовнір випровадив єго і сказав: “Маєш щастє,
гось більше не говорив. Слухай, що я тобі скажу.
Лицар котрий лежав на столі є нашим вождом. Ко-
ли єму борода обвине ся три рази о стіл, то він то-
ді вийде і поведе нас до бою за віру християньску.
Той, що писав при столі є ад’ютант. Коли ти кликав
“го, го“, він запитав ся мене, чи вже час виходити
нам з тої печери. Ми тут відпочиваємо ще від ча-
сів Жижки“.

По тих словах взяв мішок, захав в него сьмітє
і виніс на двір. Коваль вийшов за ним і просив о
заплату. В відповідь показав сей на мішок і сказав:
“Маєш тут досить гроший, які вистарчать для тебе
і твоїх дітей“. По тих словах счез в отворі. Коваль
думаючи, що єго ошукано, захопив зі злостью за мі-
шок, щоби викинути сьмітє, але не міг єщо підня-
ти. Заглянув в середину і на велике вдивованє поба-
чив золоті гроші. Упав на коліна та в горячій мо-
литві подякував Богови за ті скарби. Відтак взяв
часть гроший на коня а решту закопав в земли. Ко-
ли приїхав до дому і висипав гроші, жінка дуже у-
тїшила ся і казала єму їхати по решту гроший. Ко-
валь купив собі кілька моргів поля, поставив нову
хату, а решта дав на церкву і на убогих“. А вій-
ско ще спить!... Колиж оно встане в обороні сьвя-
тої правди?

ПРОРОЦТВО ПРО МОНАХА.

Між християнами в Туреччині є загальна думка, що Турки лиш до часу лишать ся в Європі, що колись вернуть до Азії. Навіть самі Турки суть о тім переконані і тому багато з них каже хоронити себе на всхідній части Царогороду, де вже в Азия. Є також в Туреччині переказ, що коли Турки впа-ли до церкви св. Софії, священник відправив тоді при вівтари Службу Божу. На крик присутних священник перервав Службу Божу і повільним кроком ішов до закристиї. Турки кинулись за ним і вже підняли свої мечі, щоби відрубати єму голову. Нараз в стіні зробив ся отвір і сейчас запав ся за священником. Християни вірять, що священник жив і сьпіває в мурах псальми і що коли Турки заберуть ся до Азії мури знова відчинять ся і докінчить при відбудованім вівтари перервану Службу Божу. Нема найменшого сумніву, що Турки примушені иньшими державами заберуть ся з Європи. Тоді настане для християн, що мешкають в Туреччині,— красша доля.

ПЕРЕКАЗИ О СПЛЯЧИХ ГЕРОЯХ І ЛИЦАРЯХ.

ріжних народів а передовсім Славян.

Майже всі народи мають перекази о славних лицарях, котрі спочивають в горах і скалах, очікуючі хвилі, коли знова встануть. Один письменник написав о тім велику книжку, з котрої подаємо тут кілька уступів.

Після народного повіря, спить король Франків, Кароль Великий в горі Оденберг, з котрої що сїм літ виходить на сьвіт. В воздух розлягає ся гук бу-

бнів, і ржає і тупіт коний. Кароль Великий спішить з своєю дружиною до потока Глісгорн. Там поїть коні і відтак вертає назад до своєї печери. В певні дни отвирають ся зачаровані гори і тоді люди можуть бачити старця з довгою бородою і з короною цісарскою на голові. Коли борода обвине ся три рази довкола стола, на котрім спить, тоді збудить ся разом зі своєю дружиною та поведе її до бою.

Подібний переказ повтаряє нарід німецькій о цісарі Фридриху Барбаросі (Рудобородим). Він має спати в горі Кифгайзер, в краю Турингії. Там в підземній печері сидить цісар серед лицарів при округлім, кам'янім столі. Борода вго вже два рази обвинула ся довкола стола. Недалеко стоять при жолобах розпутані коні. Стіни печери сияють золотом і дорогими каменями.

Одного разу прийшов до печери якийсь малий пастух. Цісар Фридрих запитав ся вго: “Літають ще круки над скалою?” Одержавши притакуючу відповідь, — сказав ще сто літ мусить сепати. — Круки, о яких питав ся цісар, означають незгоду.

В Англії є переказ о сплачїм королю Артусі, котрий завзято боронив Англію перед Англьосасами.

Зі Славян мають перекази отсі народи:

Русини, про Вернигору, про котрого висше ми писали: дальше про князя Ігоря, котрий воював з Половцями про княгиню св. Ольгу, котра приняла в Царгороді св. крещене, про князя Святослава, а передівсім перекази з часів козацких, про Хмельницького, котрий перед смертю мав вбити в скалу свій меч і так сказав: “Коли той меч вийде зі скали, то Козаки знов будуть вільні”.

Поляки мають много переказів, приміром про Болеслава Хороброго, про св. Фльоріяна, про сяндомирських мучеників, про королеву Ядвиху, про корону польську в Татрах, про Кракуса і Ванду і много иньших переказів предсказуючих упадок Польщі.

Чехи мають крім висше згаданих переказів також переказ про славного войовника Жижку, котрий має встати з глибокого сну і прогнати з Чех Німців. Се має статись за кількасот літ.

Литовці мають гарний переказ про князя Виаовга і Гедиміна то иньші.

Моравяни вірять, що їх великий князь Сьвятополк встане і биборить їм саможївність.

Серби мають переказ про лицаря Марка, котрий спить в горах балканьский, збудить ся, щоби увільнити Сербів від ворогів, передівсім Турків.

Чорногорці вірять, що основатель їх князівства (тепер королівства) Іво Чернобвич спить в одній горі, але колись встане на поміч своєму народови.

Росіяни маюбть дуже багато переказів, котрих ту нам годї вичислити. Найважнійший переказ є про розбійника Стенька Разіна, що спить в скалі над рікою Волгою. Він стереже свої скарби і страшно мучить ся, бо зевля за тяжкі гріхи не хоче єго прийняти. Одного разу мав сказати до якогось чоловіка так: "Земля не хоче мене прийняти через мої гріхи, через них я є проклятий і мушу терпіти страшні муки. За сто літ, коли люди будуть дуже грішити, я верну на землю і ще більше буду рабувати та убивати людей".

КОНЕЦЬ.

—
— 46